

Pastoralis Sollicitvdinis, Sive De Officio, Et Potestate Episcopi

Tripartita Descriptio. Cvivs Pars Prima Episcoporum institutionem, ...
Secvnda Quicquid ad Episcopi est potestatem, ... Tertia Quod ad casuum
reseruationem, ... Methodo Noua, & expedita complectitur

Quæ omnia ad praxim vtriusque fori, interioris scilicet, & exterioris, & ad
iurisdictionis explicationem exigenda continet

Barbosa, Agostinho

Parisiis, M.DC.XXV.

Episcopvs Circa Sanctimonialium clausuram quam habeat potestatem?
Allegatio CII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98639](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98639)

li, prout resolutum fuit in Sacra Rota Romana apud Farinac. decis. 173. numer. 3. 4. & 5. tom. 1. part. 1. vel etiam facta Nouitiorum informatione, iuxta prædictas Clementis VIII. constitutiones, de quibus supra.

44. Sic etiam nulliter professos, quia in eorum informatione non fuit seruata forma præscripta à Sixto V. posse etiam post quinquennium reclamare, cum eorum professio annulletur propter bonum commune Religionis, declarauit idem Sixt. V. in sua secunda constitutione moderatoria, & declaratoria primæ his verbis. Sed cum eadem ratio vigeat in tacita professione emittenda, quæ militat in expressa, & statuius, quod in quibuscumque Ordinibus, & Religionibus, nec etiam tacita professio quorumcumque Religioforum induci possit, nec inducitur intelligatur, nisi in receptione forma constitutionis seruata fuerit, refert, Aloy. Ricci. in praxi fori ecclesiastici decis. 57. in prima editione, & resolutione 550. in fin. in secunda edit.

S V M M A R I V M.

1 Clausura Monialium quibus constitutionibus commendatur, ostenditur, & num. 2.

3 Episcopi procurare debent, ut in omnibus monasteriis sibi subiectis ordinaria, in alijs vero Sedis Apost. auctoritate clausura monialium inuolabiliter obseruetur.

4 Moniales, quæ privilegio, vel indulto Pape sunt immunes, in ijs, quæ ad clausuram, & spiritualium rerum curam pertinent, subiacentur Episcopis.

5 Moniales exemptæ possunt toties visitari ab Episcopo quoad observationem clausuræ, quoties ei videbitur expedire.

6 Moniales in ciuitate degentes, sed alieno Episcopo subiectæ, visitantur ab Episcopo diocesis, sicut alia Moniales subiectæ Regularibus.

7 Clausura si non seruetur in monasteriis Monialium, quæ Regularibus subduntur, videre debet Episcopus, nec ab ipsis Regularibus impediri poterit.

8 Episcopus non potest impediri quomodo ingrediatur septa monasterij ipsis Regularibus subiecti ad effectum videndi, si clausura seruata sit, vel non.

9 Reprobatur opinio Fr. Ludon. Miranda.

10 Clausuræ mœnia si sint confracta, & facultates non suppetent, fidelium elemosynis restauranda sunt, vel Monialium consanguinei ad hoc compellendi, & illis deficientibus, tunc compellendus erit is, cuius auctoritate fuit erectum monasterium.

11 Monialium clausura custoditur impediendo accessum ad ipsas Moniales, & colloquia cum eisdem.

12 Clausura Monialium ut sciatur qualiter sit custodienda, quæ sunt attendenda, ostenditur.

13 Monialium exitus à suis monasteriis quibus constitutionibus prohibetur, ostenditur, & numer. de mo quarto.

15 Moniales an possint à monasteriis egredi ex alijs casibus ultra illos tres relatos in Constit. Pij V. pro parte negatiua expenduntur fundamenta, & citantur Doctores.

16 Pro affirmatiua fundamenta, & rationes adducuntur.

17 Filij licite exheredari possunt à parentibus ex qua-

tuordecim tantum causis expressis, quæ non excluduntur similes.

18 Donationes factæ ob solas quinque causas iure reuocari possunt, quod etiam ad alias similes ex identitate rationis extenditur.

19 Dictio, tantum, quamuis excludat omnes casus præter expressos, non excludit tamen casus similes.

20 Moniales à monasterio egredi possunt alijs infirmitatis casibus similibus illis tribus, de quibus in constitut. Pij V. si infirmitas omnibus præiudicialis sit.

21 Conservatio propriæ vitæ est de iure naturali ubi periculum imminet mortis, non naturalis, sed violentæ.

22 Casus tres, quibus licet Monialibus à monasterio egredi ex similitudine rationis extendi possunt ad casus hostium inuadentium, aqueductus, & ruina domus.

23 Incendium magnum, quo possunt moniales à monasterio egredi, tale debet esse, ut certum sit, aut saltem probabile, quod nisi moniales omnes statim à monasterio exeant, omnes sint simul morturi.

24 Infirmitas lepra, cuius occasione Moniales possunt à monasterio egredi, potest etiam extendi ad quamvis infirmitatem adeo contagiosam, quod si ipsius radix foris non eiciatur, cito omnes eiusdem monasterij sorores inficiet.

25 Moniales ab uno monasterio in aliud possunt transferri causa nonæ fundationis, correctionis, vel reformationis, pro cuius licentia obtinenda ad Sedem Apost. est recurrendum.

26 Moniales quando transferuntur de uno monasterio in aliud permissu Sedis Apost. quomodo, & quando huiusmodi translatio sit facienda, ostenditur.

27 Moniales exeundi à monasteriis iustam causam non habent, ut curam negotium suorum gerant, etiam si nullum propinquum haberent.

28 Moniales volentes exire à monasterio ob aliquem casum necessarium à quo debeant obtinere licentiam, ostenditur.

29 Moniales à suis monasteriis exeuntes sunt excommunicatæ excommunicatione maiori Summo Pontif. reservata, & in eandem incurrunt Prelati eisdem egrediendi licentiam quoquo modo concedentes.

30 Concomitantes Moniales à suis monasteriis egredientes, & recipientes eas incurrunt in excommunicationem Papa reservatam, nisi compasione quadam naturali in extrema necessitate id faciant.

31 Monialium monasteria ingredi prohibentur omnes cuiuscunque sexus viri, ac mulieres habentes usum rationis, & discretionem ad peccandum.

32 Infantes discretionem carentes absque peccato mort. admitti possunt ad claustra Monialium.

33 Referuntur constitutiones Gregor. XIII. quibus reuocat omnes facultates ingrediendi monasteria & domus Monialium, & numero 34.

35 Sixtus V. fecit reuocationem omnium licentiarum quarumcunque ingrediendi Monialium monasteria.

36 Monialium monasteria intrantes sine licentia an incurrant excommunicationem comminatum contra ingredientem vigore aliquarum facultatum ostenditur.

37 Monasteria Monialium ex presumptione intrantes prætextu aliquarum licentiarum sine ratione, & causa, vel à summis Pontif. iam reuocatarum, incurrunt excommunicationem comminatum contra in-

gredientes vigore aliquarum facultatum.

38 Monasterij septa non licet ingredi in casibus necessariis sine licentia Episcopi, aut Vicarij generalis speciale mandatum habentes.

39 Monialium præsenta, si Superior longe absit, in casibus repentinis sed tamen necessarijs potest licentiam concedere.

40 Episcopi consensus absque alia Superioris Regularis voluntate an sufficiat, ut possit aliquis ingredi septa monasterij Monialium exemptarum in casibus necessarijs ostenditur.

41 Superiores Regulares tantum possunt concedere facultatem intrandi septa monasterij Monialium ipsis subiecta.

42 Episcopi ingredientes monasteria Monialium sibi non subiecta sine licentia Superioris in scriptis, includuntur sub decreto Concilij sessione vigesimo. quint. de Regular. capit. quint.

43 Episcopi, & Superiores Prelati sicut possunt alij facultatem concedere ingrediendi monasteria Monialium sibi subiecta in casibus necessarijs, ita etiam, & ipsi visitationis, aut alterius causa necessaria gratia intrare possunt.

44 Ministro Generali Fratrum Minorum an hodie, sicut olim, liceat ingredi monasteria Monialium S. Clara? ostenditur.

45 Provinciales Ministri, atque visitatores quando possint intrare monasteria Monialium sibi subditarum, ostenditur.

46 Episcopus, vel alius superior, qui electioni Abbatis praeesse potest, claustra Monasterij ingredi non valet, sed ante cancellorum fenestellam vota singularum audire.

47 Vota Monialium earum monasteria ingredientibus recipere possunt Prelati, quando prudenter iudicauerint non posse fieri canonicam electionem ipsis non intrantibus.

48 Causa ad intrandum Monialium monasteria non requiritur, quod sit stricissima, sed sufficit, quod sit necessitas quaedam moralis, rationalis, & manifesta.

49 Confessarij quibus in casibus, & pro quo tempore monasteria Monialium septa ingredi valeant, ostenditur.

50 Monialis cum vitam obijt an, & quibus in casibus liceat Sacerdoti ingredi claustrum? ostenditur.

51 Sepultura pro Moniali defuncta, an possit aperiri sine peccato ab aliquo, qui ad hoc solum ingreditur? ostenditur.

52 Medicus causa multum grauis infirmitatis cum necessitas exegerit, potest ingredi Monialium monasteria.

53 Medicis ut possint Monialium monasteria ingredi, non necessario requiritur, quod sint doctores, aut graduati, sed quod mederi sciant.

54 Fons ad emittendum sanguinem qualiter Monialium monasteria intrare possit, ostenditur.

55 Monialium monasteria officiales intrare possunt pro aliquo opere exercendo, quod commode extra monasterium fieri non potest.

56 Sartores Monialium monasteria intrare non possunt.

57 Licentia in scriptis necessaria non est ad intrandum Monialium monasteria in casibus permisis, qui communiter solent occurrere.

58 Monialium clausuram intrantes pro aliquo permissio negotio finito illi sub peccato mortali tenentur statim exire, quamuis possint per aliquantulum temporis amplius se detinere.

59 Concessio facta alicui de intrando Monasteria Mo-

nialium, intelligitur de prima vice.

60 Monialium monasteria licitum est intrare mulieribus volentibus vii famulibus domesticis seruitijs incumbere.

61 Moniales ancillas pro seruitio communi habere non possunt, quibus licitum sit claustra intrare, & exire quando libuerit.

62 Puella educationis gratia, licet sacro vestitu induta non sint, possunt in monasterijs Monialium retineri cum certis conditionibus.

62 Conditiones, quibus licitum est retinere puellas educationis gratia in monasterijs Monialium, referuntur.

64 Puella causa educationis in monasterijs Monialium recipi non possunt minores septennio, & maiores vigesimo quinto.

65 Puella educationis gratia in monasterio Monialium recepta si statim postquam praeceptum vigesimo quintum annum non egredietur, nec ipsa, nec alia quauis incidit in excommunicationem.

66 Nuptiae mulieres quando possint in monasterijs Monialium recipi, ostenditur.

67 Vidua ex licentia Episcopi non possunt Monialium monasteria ingredi, ut in habitu laicali ibi permaneant.

68 Matribus non potest licentia praestari ingrediendi monasteria Monialium ad inuisendas filias mortis proximae.

69 Monialium monasteria frequentantes quae poena puniuntur, ostenditur.

70 Frequentia alloquendi cum Monialibus, ex quibus rucibus inducitur, ostenditur.

71 Causa legitima alloquendi cum Monialibus non est occasio consanguinitatis.

72 Regulares cuiuscunque ordinis prohibentur accedere ad Monialium monasteria.

73 Regulares aduenientes monasteria Monialium, absque Episcopi licentia, an incidunt in excommunicationem, quam Episcopus suo dicto proposuit? ostenditur.

74 Censura per statutum, aut edictum Episcopalem ipso iure aduersus aduenientes monasteria Monialium, & cum illis alloquentes, an comprehendat accedentes ad exempta Regularibus subdita? ostenditur.

75 Episcopus imponens poenam eunti ad monasterium suae diocesis, comprehendit tam subditum, quam non subditum.

76 Licentia pro accessu ad Monialium monasteria exempta utrum petenda sit ab Episcopo, an à Superiore Regulari? ostenditur.

77 Litterarum, seu Epistolarum missio ad Monachas an iure communi reperiatur prohibita? ostenditur.

78 Litteras scribens Moniali, & mittens, an incidat in censuram comminatum ab Episcopo aduersus euntes in monasteria Monialium? ostenditur.

79 Per epistolas cum absentibus, tanquam praesentibus loquimur.

80 Veritus loqui cum excommunicato, est insuper prohibitus nuntium, vel litteras illi mittere.

81 Mittens litteras ad Monialem non incidit in censuram comminatum aduersus alloquentes cum illa.

82 Excommunicatio est poena, quae cum sit lata contra euntes, & loquentes, non comprehendit mittentes.

83 Declaratur tex. in cap. clericus 81. dist.

84 Male agens odit lucem.

85 Famine in virorum monasteria qualiter ingredi prohibeantur, ostenditur, & numer. 86.

Mulieres

87 Mulieres ingredi possunt Fratrum monasteria, quæ sunt in feri, vel in qua dum fabricantur adhuc Conuentus ad ibi morandum non fuerit introductus.

88 Regine, & fundatrices monasteriorum aliquorum Fratru possunt ea ingredi absque incurfu alicuius idusuræ.

EPISCOPVS CIRCA SAN-
ctimonialium clausuram quam
habeat potestatem?

ALLEGATIO CII.

1 CVM sanctimonialia Deo Opt. Max. sine desponsata, & non hominibus, omnino studere debent quomodo Deo placere possint. Nam nihil est quod oculos cælestis sponsi magis delectet quam videre virgines sibi desponsatas, ornatas ijs moialibus, quæ tantas Reginas decet, ut merito cum spõso possint dicere, Dilectus mihi, & ego illi. Quare necesse est, ut in cænobijs. monialiũ, quæ religiones ingressæ diuino se cultui manciparunt, vetus disciplina integra perduret, omni conatu Episcopi debent studere pro pastoralis officio circa illarum clausuram, prout eis præcipit Sacrum Concil. Trid. sess. 25. de Regular. cap. 5. his verbis. Bonifacij viij. Constitutionem, quæ incipit. Periculoso, renouans Sancta Synodus vniuersis Episcopis sub obsecratione diuini iudicii, & interminatione maledictionis æternæ præcipit, ut in omnibus monasterijs, sibi subiectis, ordinaria; in alijs vero Sedis Apost. auctoritate clausuram Sanctimonialium, vbi violata fuerit, conseruari maxime procurerit, inobedientes, atque contradictores per censuras ecclesiasticas aliasq; pœnas, quacunque appellatione postposita compescerent, inuocato etiã ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Quod auxilium, ut præbeatur omnes Christianos Principes hortatur Sancta Synodus, & sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, omnibus magistratibus secularibus iniungit.

2 Cuius Decreti omnimodam obseruantiam cupiens postea Pius 7. Pont. Max. eadem de re Bullam quandam, siue Motum proprium edidit anno Domini 1766. 4. Kalend. Iunij, Pontificatus sui anno primo, & incipit. Circa Pastoralis officij, vbi in fine ad hoc propositum subdit. Mandantes propterea in virtute Sanctæ obedientiæ, sub obsecratione diuini iudicii, & interminatione maledictionis æternæ, vniuersis Venerabilibus Fratribus, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in ciuitatibus, & diocæsis proprijs præsentibus nostras litteras publicare faciãt, ac in monasterijs monialiũ sibi Ordinario subiectis, in ijs vero quæ ad Romanam mediatæ & immediate spectant Ecclesiam Sedis Apost. auctoritate, vnã cū superioribus eorundem monasteriorum, clausuram, ut præmittitur, quam primum poterint, seruari procurerit, contradictores atq; rebelles per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo, inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Ac ut hoc tam salutare Decretum facilius obseruetur, omnes Principes seculares, & alios Dominos, & Magistratus temporales rogamus, requirimus, obsecramus per viscera Materi-

cordis Domini nostri Iesu Christi eisdem in remissionem peccatorum iniungentes, quod in præmissis omnibus eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, & alijs Monialium Superioribus assistant, ac suum fauorem, & auxilium præstent, & impediētes pœnis etiam temporalibus afficiant. Præmissis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam per Sedem Apost. approbatis, & confirmatis, priuilegijs quoque, indultis, litteris Apost. etiam in fundatione, & institutione eisdem Monasterijs, domibus, & Monialibus, sub quibuscunq; verborum formis, & clausulis irritantibus, & alijs Decretis quibuscunq; concessis, confirmatis, atque etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam si pro sufficienti illorum derogatione, de illis eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quauis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenoris huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, pro sufficienter expressis habentes, quo ad effectum validitatis nostræ Constit. tantum, derogamus, contrarijs quibuscunq; &c. Hanc Pij 7. Constit. etiam confirmauit, & innouauit postmodum Gregor. XIII. in alia sua Bulla, siue Motu proprio dat. Romæ anno Domini 1572. 3. Kalend. Ianuarij, Pontificatus sui etiam ann. 1. qui incipit. Deo sacræ.

3 Ex quibus clarius patet quantum procurare debent Episcopi ut omnibus in monasterijs, eisdem Episcopis subiectis, ordinaria, in alijs vero Sedis Apost. auctoritate, clausura Sanctimonialium, vbi violata fuerit, diligenter restituatur, & vbi inuiolata est inuiolabiliter conseruetur. Cochier. de iurisd. Ordin. in exemptos p. 2. question. 45. numer. 15. & di. Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 12. c. 13. numer. 83.

4 Habet enim Episcopus iurisdictionem in Moniales, quæ priuilegio, vel indulto Papæ sunt communes, in ijs, quæ ad clausuram, & spiritualium rerum curam pertinent, ut refert decissum Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauar. lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 99.

5 Et huiusmodi Moniales exemptæ possunt toties visitari ab Episcopo quoad obseruantiam clausuræ, quoties ei videbitur expedire, refert decissum Galet. in margarita casuum consc. verbo moniales 3. & faciunt quæ Armendar. in dictis addit. libro primo tit. 6. libro 3. de visitatione quo ad Canonicos numer. 18.

6 Et Moniales in ciuitate situate, sed alieno Episcopo subiectæ, visitantur ab Episcopo diocæsis, sicut aliæ Moniales subiectæ Regularibus refert decissum Galet. verbo Monialis 4.

7 Clausura hæc si non seruetur in monasterijs monialium, quæ Regularibus subduntur, videre debet Episcopus; nec ab ipsis Regularibus impediti poterit, quominus ea visitet, quoties id expedire iudicauerit, refert etiam decissum idem Galet. verbo clausura, l. resoluuit praxis Episcop. par. 1. verbo Moniales, q. 4. & 8. versio. 4.

8 Sicut etiam nec ab ipsis poterit impediti, quominus ingrediatur septa monasterij ipsis Regularibus subiecti ad effectum videndi si clausura seruata sit, vel non, refert quoque decissum die 28. Aprilis 1584. Armendar. in dictis addition. lib. 1. tit.

18. lib. 7. de Episcopis, numer. 44. Ex quibus non ita facile admitterem resolutionem Fr. Ludovic. *Miranda post man. Præl. in trac. de Sacris Monial. quest. 2. artic. decim. quart. numero tertio*, tenentis non licere Episcopis Monialium monasteria exempta, Prælatique Regularibus subiecta etiam prætextu videndi an violata ibidem fuerit clausura, nisi solummodo in casu, publice constaret ipsam esse violatam, nec in tali casu, nisi postquam eadem de re semel & iterum admonuerint ipsarum monialium Prælatos Ordinarios: tallitur enim ex supradictis, & principaliter ex decis. quam refert *Armenar. loco ultimo citatus*, quicquid etiam nouissime teneat *Sanch. in præcepta Decalogi tom. 2. libro sexto capit. 15. numer. vigesimo primo*, videlicet non posse Episcopum ad clausuram cogere moniales exemptas ab eis, & subditas aliis Prælati exemptis aliorum Ordinum. Nam Moniales omnes etiam professæ Ordinum Militarium Sancti Iacobi, Calatravæ, & Alcantaræ clausuræ præcepto astringuntur, vt colligitur ex *Concil. Trident. sess. 25. de Regular. cap. 22. vers. hæc omnia*, & constat ex Motu proprio *Pij V. incip. Circa pastoralis*, ibi, cuiuscunque Ordinis vel Militarium, etiam si Hierosolymitanæ sint, *Nauar. com. 4. de Regular. numer. quadragesim. quart. versic. quinto nota*, Fr. *Emmanuel. tom. 1. questio. 44. art. 2. & 3.* Item eodem clausuræ præcepto tenentur Moniales illorum monasteriorum, quibus ante *Concil. Trident.* nunquam amissa, aut seruata fuerat *Nauar. d. comm. 4. numer. 45. versic. 8. Azgri. institut. moral. parte prim. libro decimo tertio capit. octauo. questio. 1. vers. ex his plane*, Fr. *Emman. d. questio. 44. artic. 2.* Item ad eandem tenentur clausuram Moniales conuersæ, & Tertiariæ, siue de penitentia, cuiuscunque Ordinis, vel Congregationis sint, si vtræque vere professæ sint, ex d. Motu proprio *Pij V. Nauar. d. comm. 4. numer. quadragesim. quint. Fr. Emmanuel. d. quest. quadragesim. quart. art. 4. Llamas in methodo curationis, in append. §. 1. ad finem.*

10. Operari igitur debent Episcopi vt clausura ipsa circumscripta sit, & munita altis mœniis, excelsisque vndique partibus, claudaturque vna tantum, si fieri potest, porta, eaque claue, & ferro munita sit: si vero mœnia clausuræ contracta sint, & Monasterij facultates non suppeterent, fidelium eleemosynis restauranda essent, aut monialium consanguinei ad id cogerentur, perdurat enim consanguinitatis vinculum, remanetque obligatio illas conseruandæ in debita honestate, vt inquit *Isidor. Moscon. in suo tractatu de militanti Ecclesia part. 4. versic. primo itaque considerandum*, & *tex. opitulatur in cap. si quis dereliquerit, 30. distinkt.* Quod si inopia laborarent consanguinei præfati illum compellendum esse subiungit illic *Moscon.* cuius auctoritate, vel potius voluntate fuit erectum monasterium, quoniam præuidere debebat huiusmodi necessitates futuras, cui resolutioni opitulatur *Petr. Grego. in tract. de benefic. capit. 15. numer. 2. & 3.* vbi multa vtilissima congerit.

11. Ad auctoritatem Episcoporum in custodienda monialium clausura pertinet impedire accessum ad ipsas moniales, & colloquia cum eisdem: necnon ingressum intra septa monasterij, & illarum egressum e monasteriis, iuxta dispositionem *Concil. d. cap. 5.* in hæc verba. Nemini autem

Sanctimonialium liceat post professionem exire e monasterio, etiam ad breue tempus, quocunque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa ab Episcopo approbata, indultis quibuscunque, & privilegiis non obstantibus. Ingredi autem intra septa Monasterij nemini licet cuiuscunque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia, in scriptis obtemperata, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda. Dare autem tantum Episcopus vel Superior licentiam debet in casibus necessariis, nec alius vilo modo possit, etiam vigore cuiuscunque facultatis, nec indulti hactenus concessi, vel in posterum concedendi.

12. Præfata autem clausura, vt sciatur qualiter sit custodienda, duo attendenda aduerto, & dilucide explicanda, primum qualiter ipsarum exitus e suis monasteriis prohibitus, & quibus casibus permittitur. Secundum ager de ingressu in ipsarum monasteria prohibendo, & quando permittendo.

13. Quod attinet ad primum habemus originalem de hoc prohibitionem *Bonifacij VIII. in cap. periculoſo, de statu Regular. lib. 6.* in hæc verba præfati Constitutione perpetuo irrefragabiliter valitura sancimus, vniuersas & singulas moniales, præsentis atque futuras, cuiuscunque religionis sint, vel ordinis, in quibuslibet mundi partibus existentes, sub perpetua in suis monasteriis debere de cætero permanere clausuras: ita quod nulli earum, religionem tacite vel expresse professæ, sit vel esse valeat quacunque ratione, vel causa (nisi forte tanto, & tali morbo euidenter earum aliquâ laborare constaret, quod non posset cum alijs absque graui periculo, seu scandalo commorari) Monasteria ipsa deinceps egrediendi facultas, &c. Hæc eadem Bonifacij VIII. prohibitio innouatur in *Concil. Trid. cap. 5.* verbis proxime citatis. *Pius* item *V. dicta sua Constitut. incip. Circa Pastoralis*, de ann. 1566. prædictam Bonif. viij. Constit. & Conc. Trid. decretum renouat his verbis. Hæc igitur perpetuò valitura Constit. in hærentes etiam Constitutioni felicis recordat. Bonifacij Papæ viij. prædecessoris nostri, quæ incip. *Periculoſo*, & decretis *Concilij Tridentini* super clausuram monialium editis auctoritate Apostolica statuimus tenore præsentium, atque perpetuò decernimus vniuersas, & singulas Moniales præsentis atque futuras cuiuscunque Religionis, Ordinis, vel Militarium, etiam si Hierosolymitanæ sint, quæ vel iam receptæ sint, vel in posterum in quibusvis Monasterijs, siue domibus recipiuntur, & tacite, vel expresse religionem professæ, etiam si conuersæ, aut quocunque nomine appellentur, etiam si ex institutis, vel fudationibus earum regulæ, ad clausuram non teneantur, nec vnquam in earum monasterijs, seu domibus, etiâ ab immemorabili tempore ea seruata non fuerit, sub perpetua in suis Monasterijs, seu domibus de cætero de bere permanere clausura, iuxta formam dictæ Constitutionis felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, quæ incip. *Periculoſo*, in *Sacro Concil. Trid.* approbatæ & innouatæ, quam nos auctoritate prædicta etiâ approbamus, & inuocamus in omnibus, & per omnia, ac illa districte obseruari mandamus. Quod si aliquæ Moniales forsan reperiuntur, quæ consuetudine etiam immemorabili, aut instituto, vel fundatione regulæ suæ factæ, animo obstinatæ

huic clausuræ resistent, aut quoquo modo reluctentur, Ordinarij vna cum Superioribus earum, omnibus iuris, & facti remedijs compellant easdem tanquam rebelles, & incorrigibiles, ad præcisè subeundam dictam clausuram, & perpetuò obseruandam. Mulieres quoque, quæ Tertiarie, seu de penitentia dicuntur, cuiuscunque Ordinis fuerint, in Congregatione viuentes, si & ipsæ professæ fuerint, itaut solemne votum emiserint, ad clausuram præcisè, vt præmittitur, & ipsæ teneantur. Quod si votum solemne non emiserint, Ordinarij vna cum Superioribus earum hortentur, & persuadere studeant, vt illud emittant, & profiteantur, ac post emissionem, & professionem eidem clausuræ se subiciant. Quod si recusauerint, & aliquæ ex eis inuenta fuerint scandalo se viuere, seuerissime puniantur. Cæteris autem omnibus sic absq; emissionem professionis, & clausuræ viuere omnino volentibus, interdicimus, & perpetuò prohibemus ne in futurum vllam aliam prorsus in suum ordinem, religionem, congregationemue recipiant. Quod si circa huiusmodi, ac nostram prohibitionem, & decretum aliquas receperint, eas ad sic viuendum omnino inhabiles reddimus, ac illarum quaslibet professiones, & receptiones irritas decernimus, & nullas, prout etiam præsentis decreto irritas facimus, & annullamus.

14. Deinde vero anno 1569. idem Pontifex Pius V. aliam edidit *Constitut.* quæ incip. *Decori*, vbi seuerius prohibet exitum monialium è monasterio, his verbis. Sancimus nulli Abbatissarum, Priorissarum, aliarumue Monialium, etiam Chartusienfium, Cisterciensium, Sancti Benedicti, & Mendicantium, & quorumcunque aliorum Ordinum, etiam Militarij, & statum, gradum, conditionum, dignitatum, & præminentiarum, etià à regia, vel illustri prosapia ortarum, de cætero infirmitatis, seu aliorum Monasteriorum eis subiectorum, aut domorum, parentum, aliorumue propinquorum visitandorum, aliaue occasione & pretextu licere exire, nisi ex causa magni incendij, vel infirmitatis, lepræ, aut Epidemiar, quæ tamen infirmitas præter alios Ordinum Superiores, quibus cura monasteriorum incumberet, etiam per Episcopum, seu alium loci Ordinarium, etiam si prædicta monasteria ab Episcoporum, & Ordinariorum iurisdictione exempta esse reperiantur, cognita, & expresse in scriptis approbata sit, à monasterijs præfatis exire, sed nec in prædictis casibus extra illa, nisi ad necessarium tempus stare licere. Aliter autem, quam, vt præfetur, egredientes, seu licentiam exeundi quomodocunque concedentes, necnon comitantes, ac illarum receptatrices personas, siue laicas, ac seculares, vel ecclesiasticas, consanguineas, vel non, excommunicationis maioris late sententiæ vinculo, statim eo ipso, absque aliqua declaratione subiacere. A qua præterquam à Romano Pontif. nisi in mortis articulo, absolui nequeant. Et insuper tam egresas, quam Præfidentes, & alios Superiores prædictos eis licentiam huiusmodi concedentes, dignitatibus, officijs, & administrationibus obrentis priuamus, & ad alia in posterum obtinenda inhabiles reddimus. Et deinde facit quoque irritas licentias, & facultates, & priuilegia, siue indulta exeundi è monasterijs, & standi extra illa à se, & ab alijs Pontificibus, aut Sedis Apostolicæ Nun-

tijs, & Legatis, etiam de latere, aut Maiori Penitentiario, aut Ordinum prædictorum Superioribus, alijsue personis concessa, sub quibuscunque tenoribus, & formis, & quibuscunque clausulis, etiam insolitis, etiam in cuiuscunque personæ fauorem, etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Pontificum, necnon Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium. Deinde præcipit Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs vt in suis diocesisbus has litteras quolibet anno promulgent, & omnia obseruari faciant, iuxta prædictum *Concilij Tridentini* Decretum, & *Constit. Bonif. VIII.*

15. Prædicta Bonifacij VIII. *Constitutio* posita in dicto cap. *periculoso*, innouata per *Concil. dist. capit. 5.* vnicum tantum excipit casum, siue causam, ob quam licite fieri potest exitus à Monasterijs Monialium, scilicet cum tanto, ac tali morbo euidenter earum aliquam laborare constaret, quod non posset cum alijs absque graui periculo, seu scandalo commorari. Et Pius V. in dicta sua *Constitut.* de anno 1569. id ipsum, vt videtur, aliquantulum ampliavit, permittendo, vt licite inde fieri possit exitus in tribus casibus, vel ob tres causas, nempe, ob incendium, infirmitatem lepræ, atque infirmitatem epidemici. Ex quibus dubium maximum oritur, an scilicet supradicti tres casus, de quibus loquitur Pius V. in dicta sua *Constitut.* extendatur, seu extēdi possint, & debeant ad alios similes? In qua quæst. negatiua pars ex eo suadetur, quia Pius V. in sua *Constitut.* primo ponit generalem regulam stricte prohibitionis cuiuscunque egressus Monialium è suis monasterijs, quam etià expresse extendit ad casum cuiuscunque infirmitatis in illis verbis, etiam infirmitatis, &c. & postea excipit tres supradictos tantum casus à regula prædicta negatiua, ponitque excommunicationem ipso facto, aliter quam, vt præfetur, egredienti, seu licentiam exeundi quoquo modo concedenti, necnon, & quod amplius est, concomitantibus ipsas, & priuationem omnium officiorum, administrationum, & dignitatum, &c. prout latius ibi continetur, ergo non est dicendum vllō modo contrarium: quam quidem opinionem tenent *Collect. Compend. Mendicantium*, verbo *clausura monialium*, numer. 5. versic. queritur utrum Minister generalis, praxus Episcopalis. part. 1. verbo *Moniales*, §. 16. vers. secundo, & part. 2. eodem verbo, in fine, vbi dicit sic declarasse Sacram Cardin. Congregat. quod etiam refert addit. ad Nau. consil. 70. in fine, sub titulo de Regular. Fusi. de visitat. libro secundo capite decim. octau. numer. decim. septim. Cacheran. consil. vigesim. secund. numer. 7. & seq. Boli. in *œconomica canon.* classe 3. capit. 4. numer. 10. Gutier. canon. libro primo capit. 14. per totum, Cened. ad sextum collect. 31. numer. 2. Alex. Ricc. in *praxi fori ecclesiast.* decis. 545. in 1. editione, & resolut. 541. in 2. edit. sequitur contrarius respondens Fr. Ludovic. Miranda in *manual. Prælat. tractat. de Sacris Monialibus*, question. 3. artic. 4. & ab ea non esse recedendum attenta Pij V. *Constitut.* dicit Campanil. d. rubr. 11. cap. decim. sext. numer. 22.

16. Verum in contrariam scilicet affirmatiuā potius inclinare opinionem ex multis, & validioribus, quibus innititur rationibus, nam si Extrauag. Bonifacij VIII. in dicto cap. *periculoso*, vnicum dumtaxat excipiebat casum, per prædictum Pium V.

F f ij

extenſa, atque ampliata eſt ad tres in eadem ſua Conſtitut. contentos, nempe ad caſum magni cuiuſdam incendij, vel infirmitatis, lepræ, aut epidemiæ, quid igitur obſtat, quominus eadem omnino proſus exiſtente ratione, prædicta *Pij V.* Extrauag. etiam ampliatur, & extendatur ad alios caſus ſimiles. Conſtituitur à ſimili.

17 Quatuordecim in iure tantummodo exprimiuntur, atque enumerantur cauſæ, ex quibus filij licite exhæredari poſſunt à parentibus, vt habetur in *authent. non licet, C. de liberis præter. & in authent. vt cum de appellat. cogniſc. §. aliud quoque capitulum*, ibi, vt præter ipſas nulli liceat, collatio 8. quas enuenerant *Cardoſo in praxi iudicum*, verbo pater num. 8. *Molina de iuſtit. tract. 2. diſputat. 176.* & adhuc nihilominus patres ex alijs ſimilibus cauſis exhæredare poſſunt filios ſuos, vt in ſpecie tenent *Palat. in repet. rubr. §. 16. num. 10. & §. 20. num. 15.* *Conar. in cap. Rainutus, in princip. num. 16. Com. tom. 1. variar. cap. 11. num. 12. Gregor. l. 8. verbo oia rizon. tit. 7. part. 6. Coſt. in §. & quid ſi tantum. par. 3. num. 175. Menoch de arbitr. caſu 130. num. 4. & caſu 267. num. 5. & conſil. 150. num. 28. Perez l. 4. tit. 8. lib. 3. pag. 641. & lib. 5. Ordin. tit. 2. pag. 70. Molina de primogen. lib. 1. cap. 9. num. 33. Surr. de alimentis, tit. 1. quaſt. 19. & quaſt. 64. num. 20. & tit. 7. quaſt. 1. num. 4. cum ſeq. Nauarr. commento 4. de Regularib. num. 48. Cald. Pereira de empr. cap. 14. numer. 23. Carloſo d. verbo pater, num. 9. Molina diſt. diſput. 176. verſ. dubium deinde eſt.*

18 Similiter & donationes factæ, ob ſolas quinque cauſas iuræ reuocari poſſunt iuxta l. fin. C. de reuoc. donat. & tamen gloſ. ibi communiter recepta, verbo *volucris*, tenet etiam ob alias ſimiles poſſe reuocari, vt latiffime tradunt *Clar. §. donatio, quaſt. 21. num. 2. & 3. Anton. Com. variar. tom. 2. cap. 4. num. 14. Molina d. cap. 9. num. 32. Surr. de alimentis tit. 1. quaſt. 48. & tit. 8. priuile. 61. num. 4. Ceuall. communium contra communes quaſt. 352. Rebello de obligat. inſtit. part. 2. lib. 18. quaſt. 9. num. 9. Leſſi. de inſtit. lib. 2. cap. 18. num. 104.*

19 Sic denique quamuis dictio, *tantum*, excludat omnes caſus, præter expreſſos, & contineat negationem quoad alios, vt per l. qui aliena, §. libertos, ff. de negotijs geſtis, tenent multi quos ego ipſe reſero in meis *Remiſſ. de diſtinction. diſt. 349. nu. 3.* Non excludit tamen caſus ſimiles, vt notant gloſ. in l. ob es. C. de præd. minor. & in l. ſi mora, verbo *dumtaxat*, ff. ſoluto matrim. & tenent plures citati à *Sanch. de matrim. lib. 7. diſp. 31. num. 6. & à me ipſo d. diſtinctione 349. num. 5.* idem dicendum erit in propoſito, nempe, quod tres exceptiones ſupradictæ poſitæ à *Pio V.* in dicta ſua Conſtitut. extendi, & ampliari poſſunt etiã ad alios caſus ſimiles, & reſoluunt *Nauarr. d. commento 4. de Regular. num. 48. & in cap. ſtatutus, 19. quaſt. 3. num. 49. Fr. Emmanuel tomo 1. quaſt. 34. artic. 3. paulo poſt princip. & artic. 5. Azori inſtitutio. moral. part. 1. lib. 12. cap. 8. quaſt. 1. verſic. tertio, Ioan. de la Cruz de ſtatu religionis, libr. 1. capit. 5. dub. 4. verſic. an vero liceat. Llam. in methodo curat. in append. §. 10. Sanch. diſt. lib. 6. cap. 15. numer. 37.*

20 Quamuis duo prædicti Doctores vltimo loco citati diſtincte teneant licere Monialibus exire propter alias cauſas ijs affines, quas *Pius V.* expreſſit, exemplum afferentes, ſi bellum ingruat, quod Moniales ad exitum compellat, vel ſi monialis ab alijs eligatur, vt earum cænobio præ-

ſit, aut denique ſi morbum habeat periculoſum qui licet alijs contagione non obſit, eſt tamen tale, vt medici iudicent eſſe alioquin morituram niſi exierit: ego tamen primum admitterem exemplum, alijs reiectis, quia iuxta prædictæ Conſtitut. verba extendendi ſunt tantummodo illi tres caſus Moniales omnes tangentes, & concernentes, itaut niſi è monaſterio exeant ſtatim videantur morituræ ad alios ſimiles caſus eiuldem qualitatibus, morbi, & periculi omnibus præiudicialis, non ſic autem in occurrentibus caſibus particularibus, qui ſimile periculum, ſiue contagione non habent, ſed reſpiciunt particularem vtilitatem alicuius monialis inſimæ, quæ ipſarum non tranſcendit; nam re vera non ſunt ſimiles, niſi pertineant, & ſpectent ad bonum, ſeu potius ad euitandum damnum monaſterij, & totius communitatis, & hæc fuit proculdubio prædicti Summi Pontific. mens & intentio, vt attente ipſius verba conſideranti facile erit colligere.

21 Nec obſtat argumentum adductum à *Nauar. d. numer. 49.* quo probare intendebat ſub illis tribus caſibus à ſimili comprehendere morbum monialis periculoſum, propter quem medicorum iudicio proculdubio eſſet munitura, niſi exierit, quamuis alijs contagione non obſit, & ſic arguebatur. Conſeruationis propriæ vitæ, naturaliſque deſenſio eſt de iure naturali, neminique videtur tollenda, iuxta *Clemen. paſtoralis, §. ceterum, de re iudic. & l. vt vim, ff. de inſtit. & iure*, ergo in propoſito caſu licitum erit Moniali prædictæ, de qua eſt ſermo, è monaſterio exire, neque in contrarium vlla lege, præcepto, ſeu ſtatuto poteſt cogi, aut obligari. Reſpondetur tamen, ſi adhuc verum eſt, quod conſeruationis propriæ vitæ ſit de iure naturali, naturaliſque deſenſio nemini debeat denegari, pro eedere vbiunque periculum imminet mortis nõ naturalis, ſed violentæ, nõ tamen id vſque quaque verum habet, vbi mors violenta non eſt, ſed naturalis, & quæ ortum habet ab ægitudine naturali; nam in tali caſu probabiliffimum eſt conſeruationem propriæ vitæ non ſemper eſſe licitã, nec vitam propriam in omnibus caſibus adeo eſſe obſeruandam, & maxime à viris religioſis, qui propter Deum ſuam propriam abnegarunt voluntatem, atque, vt videtur, prædicto iure ſe priuauerunt. Quare moniali non poſſe licentiam concedi clauſtro egrediendi cauſa medendi morbo ita periculoſo, vt deſperaretur ſalus ea non egreſſa, niſi morbus adeo contagioſus eſſet, vt in reliquis ſerperet, tenent *Gutier. canon. lib. 1. cap. 14. à numero 7. Cened. ad ſextum, collect. 21. numer. 2. praxis Episcopalis, parte 2. verbo Moniales, in fine. Frater. Emman. tom. 1. quaſt. 49. artic. 3. Sanch. d. d. lib. 6. cap. 15. numero 39. contra Nauar. comment. 4. de Regularibus numer. 49. & 50.*

22 Quare prædicti tres caſus ex ſimilitudine rationis extendi poſſunt ad caſus hoſtium inuadentium, aquæductus, aut ruinæ domus, vel alios ſimiles nociuos communitati monialium, vt bene aſſerit *Fr. Ioan. de la Cruz diſt. dub. 4. verſic. an vero liceat*, & cum alijs reſoluit *Sanch. diſt. lib. 6. cap. 15. numer. 44.*

23 Circa explicationem vero illorum trium in dicta Conſtitut. *Pij V.* contentorum ſciendum ſub nomine incendij magni, intelligi incendium ita magnum, & euident, vt certum ſit, aut ſaltem

probabile multum esse videatur, quod nisi Moniales omnes statim à monasterio exeant, omnes sint simul morituri, atq; consumenda præ nimia exustione ignis.

24 Sub nomine vero, infirmitatis lepræ, intelligi infirmitatem quandam adeo contagiosam, quod si ipsius radix, & origo foras non eiciatur (hoc est monialis huiusmodi morbo infecta) cito omnes Monasterij eiusdem sorores inficiet, proindeque cunctæ periclitabuntur, & prædictam lepram debere esse notabilem, ac talem, quod si persona, esset secularis, iure possit extrahi de populo, & mitti ad domum aliquam in campo separatam. Sub nomine denique, infirmitatis epidimiæ, quantum ad præfens attinet proprium, intelligi morbum quandam pestiferum, similiter atque eadem ratione contagiosum, communitati præiudiciale, & perniciosum, qui populariter galletur in populo, maioremque agrotorum partem interimat. Sic explicant *Leli. Zechi. de Republ. eccles. tituli de Regular. capit. 3. numer. 15. vers. 9. Nauar. comm. 4. de Regular. numer. 48. not. 4. Guter. d. cap. 14. numero 8. Fr. Emmanuel tom. 1. quæstion. 49. artic. 4. versic. ex his, sanch. dict. capit. 1. à numero 33. optime Fr. Ludovic. Miranda d. quæst. 3. de clausura Monialium in particulari art. 5. Cui aliàs temerarius sit clarissimam Pontificis constitutionem ad priuatorum opiniones traducere.*

25 Quæritur oportune potest an Moniales valeant transire de vno monasterio ad aliud, vel causa nouæ foundationis, vel correctionis, vel reformationis; vel præfectionis, itaut huiusmodi casus comprehendatur sub illis tribus exceptis in dicta *Constit. Pij V. Et videtur dicendum quod sic, iuxta supradicta, nam huiusmodi casus totam concernunt communitatem religionis, & non particularem vilitatem alicuius Monialis, cum exeant ad plantandum, vel ædificandum aliquod monasterium, reformatamque eandem religionem, ob quam causam hanc sententiam tenent *Nauar. in d. cap. statum. num. 48. & conf. 57. numer. sext. de Regular. Fr. Emman. quæst. Regular. tom. 1. quæst. 49. artic. 5. nouissime sanch. in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 15. à numero 46. secundum quam pluries censuit Sacra Congregatio super negotiis Episcoporum, & Regularium, & lignantes in vna *Namien. 16. Ianuarij 1615. & in Redonen. 31. Ianuar. 1617. & in Messinen. 9. Octobr. 1619. quas citat D. Anton. Ricciol. Alma Urbis aduocatus egregius in suo tractatu de iure personarum libr. 5. capite 5. Sed ipsa Sacra Congreg. cautiùs censuit in his recurrendum esse ad Sedem Apostolicam testatur praxis Episcopalis part. 1. verbo monialis, §. 16. & part. 2. eod. verbo dub. 8. & 12. Anton. Ricciol. d. cap. 5. numer. 11. sanch. d. cap. 15. num. 47. Ex causa enim ipsa Sedes Apost. concessit quibusdam Monialibus, vt transirent ad aliud monasterium alterius obedientiæ de consensu tamen Superiorum, refert decissum *Armendar. in addit. ad recapit. legum Nauar. l. 2. titulo decimo octauo l. 7. de religion. numero centesimo primo.****

26 Et quando ex permisso Sedis Apostol. trāsferuntur moniales de loco ad locum, translatum debet fieri in aurora, vt à paucis conspici possint, atque à personis grauibas, & honestis, & sanguine eis proximioribus conuictis deducantur, earumque dotes monasterio, quod relinquetur,

remaneant, vt refert decissum *Armendar. ubi proxime numer. 100. & numer. 105.*

27. Etiam decissum asserit è monasteriis iustam causam moniales non habere, vt curam nepotum suorum gerant, etiamsi nullum propinquum haberent, refert etiam *Campanil. d. capit. decim. sext. numer. vigesim. secund. prope fin. Manifeste tamen erit iusta egressus causa quando auctoritate Prælati ex causa iusta totus Monialium Conuentus locum mutat, iuxta *Concil. Tridentin. sess. vigesim. quint. de Regular. capit. quint. Fr. Emmanuel. dicta quæstion. quadragesima nona artic. 5. sanch. d. c. 16. numer. 53.**

28 Deinde dubitari non abs re potest vtrum in casibus necessariis, & paulo ante relatis, quis impartietur licentiam monialibus volentibus exire à Monasterio? & respondet *Concil. d. cap. 5. ab Episcopo approbandam esse causam, cuius decreti verba intelligenda esse inquit *Nauar. vt approbatio requiratur Episcopalis quando exire volunt è monasteriis Episcopo subiectis, vel ita exemptis, quod solo Papæ immediate subint, nō autem de aliis exemptis, & Regularibus suppositis, in quibus satis sit licentia Superioris Ordinis ita ipse, *Nauar. consil. 6. incip. An generalis numer. sexto de statu monach. Fr. Ludovic. Miranda d. quæst. 3. de Monialium clausura artic. sexto conclus. 1. Fr. Emmanuel quæstion. Regular. tom. 1. quæstion. quadragesima artic. 6. ubi inquit, quod Monialis in prædictis casibus in dicta *Constit. exceptis exire potest à monasterio absque vlllo conscientie scrupulo cum sola licentia suorum Generalium, aut Prouincialium Prælatorum, quibus fuerit subiecta, sine vlla alia approbatione Episcopi secularis: & in Hispania solum Superiorum licentiam esse necessariam dicunt *Frat. Ioan. de la Cruz d. capit. dub. 3. sanch. in præcepta Decalogi tom. 2. l. 6. capit. 15. numer. 28. Verum ab illorum opinione discedere cogor propter expressa verba prædictæ *Constitutionis. Pij V. de anno 1569. sic disponentis. Quæ tamen infirmitas, præter alios Ordinum Superiores, quibus cura monasteriorum incumberet, etiam per Episcopum, seu illum loci Ordinarium, etiam prædicta monasteria ab Episcoporum, & Ordinariorum iurisdictione excepta esse reperiantur, cognita, & expresse in scriptis approbata sit, ex quibus verbis facile erit colligere quid sit dicendum, atque respondendum difficultati propositæ. Monialibus enim à Monasterio exire non licet, etiam cum causa probabili; nisi adsit communis consensus Superioris Regularis, & Episcopi diocelani; & si illæ, quæ potestati Regularium subiectæ sunt, sine Bulla, & licentia Ordinarij egressæ fuerint, per censuras ecclesiasticas, & alia iuris remedia debent ipsæ, & earum Superiores, (de quorum licentia è Monasterio fuerint egressæ) ab eodem Ordinario puniri, non obstantibus quibuscunque priuilegiis, ita decissum referunt *Campanil. de rubr. 12. cap. 16. numer. 22. prope finem, Armendar. in addit. ad d. l. 2. tit. 18. l. 7. numer. 103. Hinc non abs re dubitari potest an Vicarius generalis Episcopi absque speciali eius commissione hanc egressus monialis à monasterio licentiam concedere possit? in quo dubio cum *Concil. Tridentin. sessione vigesima quinta de Regular. cap. 5. dicat eam licentiam ab Episcopo approbandam, credo nomine Episcopi Vicarium quoque eius generalem, non vero foraneum********

comprehendit, vt in terminis reſoluunt *Illamas* in methodo curationis in appendice, §. 5. *Sanch. d. cap. 15. numer. 30.* vbi etiam extendit ad generales Capituli Sede vacante vicarios.

29 Si vero extra caſus prædictos. Moniales è ſuis monaſterijs exierint, ipſo iure ſunt excommunicatæ excommunicatione maiori latæ ſententiæ, ſummo Pontif. reſeruata, & in eandem incurrunr Prælati eiſdem exeundi licentiam quocunque modo concedentes, necnon & ipſas concomitantes, ac perſonas illarum receptatrices, vt habetur expreſſe in dicta *Conſtitut. Pij V. de anno 1569.* circa quam notat *Nauar. in d. cap. ſtatuiſmus, numer. 51.* quam poſt *Frat. Emmanu. ſequuntur Fr. Ludou. Miranda d. quaſt. 3. de Monialium clauſura artic. 6. praxiſ Episcopalis part. 1. verbo Moniales, §. decim. ſext. dub. 1. Azgri. par. 1. libr. decim. tert. cap. 8. quaſt. 1. verſ. 3. quæres. Sanch. d. cap. 15. num. 72.*

30 Reſoluentes pœnas ſupra poſitas circa recipientes, & concomitantes prædictas Moniales egredientes è ſuis Monaſterijs non videri comprehendere illos, qui compaſſione quadam naturali in extrema, vel graui neceſſitate, id faciunt, vt ſi, verbi gratia, aliqua perſona cognata, vel amica reciperet, vel comitaretur monialem egreſſam è ſuo Monaſterio, & aliquot milliaribus proſtram noctu, vel diu in loco deſerto, cum periculo amittendi vitam, vel famam, ne ipſa Monialis damnum aliquod pateretur, exhortando eam, vt ad ſuum Monaſterium rediret, etiam ſi ipſa nollet redire. Illud tandem aduertendum duxi ex quodam Motu proprio Gregorij XIII. incip. *Deo facis, de anno 1572.* locum clauſuræ dici eum, qui ianuâ clauſa continetur, ad quam ſecularibus non patet acceſſus, reſert *Sanch. d. libro ſexto cap. 15. numer. 6. & numer. 68.* reſoluit ad incurrendas ſupradictas pœnas ſolum egreſſum ſufficere ex ſtriſta clauſura, non vero ita leuem, vt ſolam venialem culpam conſtituat.

31 Deueniendo igitur ad ſecundum aſſumptum, dicendum eſt omnes cuiuſcunque ſexus viros, atque mulieres cuiuſcunque etiam ſtatus, & conditionis extiterint, habentes vſum rationis, & diſcretionem ad peccandum, vel qui ad peccatum incitare poſſint, ingredi prohiberi quarumcumque monialium monaſteria, vt habetur expreſſe in *Conſilio Tridentino d. cap. 5.* his verbis. Ingredi autem intra ſepta Monaſterij nemini liceat, cuiuſcunque generis, aut conditionis, ſexus, vel ætatis fuerint, ſine Episcopi, vel Superioris licentia, in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda, quibus ſimilia verba ſunt in dicto cap. periculoſo, ibi, nullique aliquatenus inhoneſtæ perſonæ, nec etiam honeſtæ (niſi rationabilis, & manifeſta cauſa exiſtat, ac de illius, ad quem pertinuerit, ſpeciali licentia) ingreſſus, vel acceſſus ad eandem (nempe Moniales) pateat, vt ſic à publicis, & mundanis conſpectibus ſeparatæ, omnino ſeruire Deo valeant liberius, & laſciendi opportunitate ſublata, eidem corda ſua, & corpora in omni ſanctimonia diligentius poſſint cuſtodire, de qua materia *Concil. Bracharen. 4. æt. 5. cap. 5. de monialibus, Aul. ad cap. 1. Prætor. fol. 50. num. 29. Fuſc. de viſitat. libro ſecund. cap. 18. à numer. 24. Franc. Leo in theſauro fori eccleſiaſtici par. 2. cap. 1. num.*

52. *Azgri. inſtitut. moral. par. 1. libr. 13. cap. 8. quaſt. 3. cum ſequentibus, Fr. Emmanuel. tom. 1. quaſt. 46. artic. 1. cum ſequentibus, Fr. Joan. de la Cruz de ſtatu relig. libr. 1. cap. 5. dub. 2. Campanil. d. rubr. 12. cap. 16. à numer. 24. Sanch. d. libr. 6. cap. 16. Stephan. Quaranta in Summa Bullarj, verbo Monaſteria Monialium, Armendariz in addition. ad recopilat. legum Nauarra, libr. 2. titul. 18. lib. 7. de religion. à numero 106. Fr. Ludovic. Miranda in manual. Prælat. in fine tom. 2. in tractatu de ſacris Monialibus, quaſt. 2. & 4. Hinc fit infantes diſcretionem carentes admitti poſſe ad clauſtra Monialium, nec illas eos admittentes incurtere aliquam excommunicationem, cum nec ipſi ad peccandum incitare poſſint, ita Gamba. rupta de caſibus reſeruatis cap. decim. quint. caſu 6. numer. 37. fol. 147. Hemiqu. in ſumm. libro decimo tertio cap. 42. §. 3. in comment. lit. 5. Nauar. comm. 4. de Regularib. numer. 59. Paul. Comit. reſponſ. moral. libro ſexto quaſt. 19. ad finem, Azgri. d. libro decimo tertio cap. 8. quaſt. 5. Aloyſ. Ricci, in praxi decif. 648. in 1. edit. & reſolut. 544. numer. ſext. in 2. edition. Fr. Ludovic. Miranda d. quaſt. ſecund. artic. 1. concluſ. 1. Fr. Joan. de la Cruz d. cap. quint. dub. 2. concluſ. 3. vbi reſoluit Concil. excludens omnes cuiuſvis ætatis, loqui de habentibus vſum rationis, & de illis, qui ad peccatum moueri poſſunt, vt ſunt fatui, qui licet intrando non peccent, peccant tamen moniales eos admittentes, & citat *Nauar. in d. cap. ſtatuiſmus numer. 59. quod etiam tenet. Sanch. d. lib. 6. ca. 16. à numer. 8.**

33 Vt plenius conſuleretur Monialium clauſuræ, ne quis intrando eam violaret *Gregor. XIII. Conſtit. edidit. incip. Vbi gratia, idibus Iunij ann. Incarnat. Domin. 1575.* qua reuocat, & abolet omnes licentias, & facultates ingrediendi monaſteria, domos, & loca Monialium, atque etiam virorum quorumvis Ordinum, quibuſvis etiam Comitibus, Marchionibus, Ducibus, & aliis cuiuſcunque ſtatus, & conditionis mulieribus, & omnes licentias ingrediendi monaſteria, domos, & loca Sanctimonialium, conceſſas quibuſcunque viris eiſdem ſtatus, & dignitatis, à quibuſcunque Pontificibus, & Sedis Apoſtol. Legatis, aut alijs ex quibuſcunque tenoribus, & clauſulis, etiam ſi Imperatoris, Regum, Regina- rum, aliorumque Principum intuitu, ſub excommunicationis pœna ipſo facto contrahenda, à qua niſi à Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo, abſolutionis beneficium obtineri nequeat. Item præcipit Abbatibus, necnon & Abbatibus, & Conuentibus, & alijs Monaſteriorum vtriuſque ſexus Superioribus, & perſonis, quocunque nomine vocentur, ſub eadem excommunicationis pœna, necnon priuationis dignitatum, beneficiorum, & officiorum ſuorum, atque inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ne in monaſteria, domos, & loca ſua quocunque prætextu huiuſmodi facultatum ingredi faciant, vel permittant: & ſub eiſdem pœnis ipſo facto contrahendis imperat quibuſcunque perſonis eccleſiaſticis & ſecularibus, & etiam Ordinum quorumcumque, etiam Mendicantium, Regularibus, ne prætextu facultatum ab Episcopis, vel Superioribus, quibus illas concedendi in caſibus neceſſarijs tantum ex decreto *Concilij Tridentini* tribuitur ne monaſteria ipſa Monialium pro libito, ſed neceſſitatibus vrgentibus

duntaxat ingredi, neque Moniales sub eisdem pœnis illos aliter admittere præsumant. Hæc ibi.

34 Idem Gregor. in alia sua Bulla data ann. Domini 1584. die 8. septembris, Pontificatus sui ann. 13. incip. *Que sacramentalium*, similem aliam generalem prædictarum licentiarum, & quorumcunque privilegiorum reuocationem fecit, cum quadam modificatione, & limitatione in hæc verba. Cum igitur post Conc. Trid. Decretum, de non ingrediendo Monialium monasteria, & reuocationem à nobis factam omnium, & quorumcunque licentiarum egrediendi Monasteria, domos, ac loca Monialium quorumvis Ordinum, quibuscunque, & quorumvis contemplatione, ac quocunque modo concessarum, importunis multorum precibus, aliquas huiusmodi licentiarum, præsertim in Hispaniarum Regnis restitimus, alias quoque nouiter concessimus, quarum causa, ut piorum virorum relatione intelleximus, & ex frequentibus secularium mulierum visitationibus, & colloquijs, deuotio in dictis Monasterijs, & locis tepescit, debitaque in claustris ministeria paulatim remittuntur. Quare nos ijs incommodis prouidere volentes auctoritate presentium reuocamus, & abolemus omnes, & quascunque licentias, facultates, & indulta ingrediendi Monasteria, domos, & loca in dictis Regnis, & dominijs consentia, cuiuscunque status, & conditionis mulieribus (præterquam ipsorum Monasteriorum, domorum, & locorum fundatricibus, aut dotatricibus, siue altricibus, necnon Marchionum, Comitum, Ducum, & Superiorum graduum Principum coniugibus, eorumque filiabus) etiam consideratione, intuitu, contemplatione, supplicatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumve Principum, seu etiam Motu proprio, & ex certa scientia concessi, restituta, & innouata, quibuscunque concepta formulis, necnon reuocatiuis, annullatiuis, restitutiuis, mentis attestatiuis derogatorijs derogatiuis, irritatiuis, aliisque clausulis, & decretis communicata cassamus, & annullamus litteras omnes desuper confectas &c.

35 Cui quidem Gregorio XIII. succedens postea Sixtus V. similem aliam etiam generalem reuocationem fecit omnium licentiarum quarumcunque ingrediendi Monasteria, & in ibi permanenti, mulieribus secularibus cuiuscunque status & conditionis existentibus, etiam Comitissis, Marchionissis, & Ducissis concessarum, in sua Bulla, qua incip. *sacramentalium*, dat. ann. 1589. die 5. Ianu. Pontificatus sui ann. 4.

26 Cum igitur à prædictis Summis Pont. reuocata sint omnes, & quæcunque licentiæ ab illis, aliisque concessæ intrandi Monasteria, & loca Monialium, & ingredientibus vigore præfatarum facultatum, vel habentes licentias ab Ordinarijs in casibus necessarijs, ac eis ultra prædictos casus videntes excommunicati pronuntientur, dubitari potest an censuram illic comminatum, & reuerentiam incurrat, qui sine licentia intraret? Affirmat Nau. asserens sub dicta excommunicatione comprehendendi etiam intrantes septa monasterij non habentes licentias ex intentione Pontificis, à quo emanauit vna prædictarum Constit. & ab vsti Sacre Pœnitentiariæ, in commento 4. de Regula-

ribus ad caput statutus 19. questione 2. sub numero 62. vers. quarto, & in man. capite 27. sub numero 150. vers. adde his primo, sequuntur Ludou. Beia in resp. casuum consci. par. 1. casu 3. Prosper de Augustino in addit. ad Quarantam in summa Bullarj, verbo Monialium monasteria, vers. Amplia pagina 448. in nouiss. impress. vbi dicit præfatas Bullas satis videri illam declarationem, & extensionem recepisse, & assumpsisse ex communi obseruantia Prætorij Sacre Pœnitentiariæ.

37 Verum virtute Extrauag. siue Constit. prædictarum non comprehendendi, nec excommunicari nisi intrantes ex præsumptione, & qui prætextu dictarum licentiarum ab Episcopis, vel Superioribus concessarum, sine sufficienti ratione, & causa, vel à summis Pont. iam reuocatarum, intrare præsumperint, probabilius duco: propterea quod prædictæ Constit. loquuntur de ingredientibus nulla facta mentione de intrantibus sine tali facultate, idcirco non extendenda ex regulis de regulis iuris libro 6. ita praxis Episcop. p. 1. verbo Monialis §. 8. vbi addit intrantes sine tali facultate incurere tantum censuram comminatum, à Concil. Trid. d. capite 5. quæ cum non sit reseruata aboleri valer ab Episcopo iuxta caput nuper, de sentent. excommunic. sequuntur Hieron. Glamas in append. ad suam summam Confess. §. 13. Soar. de censur. tom. 5. disp. 22. sect. 6. sub numero 11. Fr. Emmanuel. questionum Regular. tom. 1. question. 48. articul. 2. late Campan. dict. rub. 12. capite 16. numer. 24. Ludou. Miranda d. questio. 2. de clausura Monial. articul. 12. conclus. 1. & conclus. 2. limitat in ignorantibus prohibitionem factam sub tali censura, dummodo ignorantia, non sit affectata, crassa, & supina, & citat pro se Nauarr. d. capite 26. numero 109. vbi dicit quod qui intrant monasteria S. Claræ & S. Catharinæ de Senis ducti ignorantia iusta, vel quasi iusta excommunicationem à Romanis Pontif. latam non incurruunt, nec etiam, qui sciens ingreditur sed persuasus causam, ob quam ingreditur, esse iustam. Idem Miranda d. art. 12. conclus. 3. asserit pœnas excommunicationis, & inhabilitatum contentas in supradictis Extrauag. Gregor. XIII. & Sixti V. impositas contra Abbatissas, & Abbates Conuentuum, atque alios monasteriorum vtriusque sexus Superiores, Prælatos, & Priores quocunque prætextu prædictarum licentiarum facientes, vel permittentes, non comprehendere Monachos, siue Moniales ipsas priuatas, ac in particulari prædictas personas ad dicta Monasteria admittentes. Nec prædictis obstat verbum, Conuentibus, de quo in supradicta Constit. Gregor. XIII. de an. 1595. quo significari videtur quascunque etiam singulares personas Monialium ipsius Conuentus, admittentes aliquem ad clausuram, prædictas pœnas, & censuras incurrere: quia Respondetur verbum illud, Conuentibus, non significare singulares personas de conuentibus, nec multitudinem Monialium in vnum congregatarum, sed maiores Conuentus veluti Abbatissas, Abbates, & Superiores.

38 Non licet ingredi septa monasterij in casibus necessarijs sine licentia Episcopi, aut Vicarij generalis, speciale mandatum habentis, ut refert decisum Armendar. in addit. ad recap. legum Nauarræ libro 2. titulo 18. l. 7. de Religion. numero 109. Et Prouisorem à Capitulo nominatum esse Superiorem ad licentiam concedendam dicit Fr. Ioan.

de la Cruz d. c. 5. dub. 2. concl. 3. notab. 1.

39 Si vero ſuperior longe abſit, in caſibus repentinis licentiam concedere poteſt Præſecta Fr. Emman. d. tom. 1. quaſtione 46. art. 2. in fine. Campan. d. c. 16. n. 25.

40 Dubitari non ſine cauſa poterit an ſufficiat ſolus Epiſcopi conſenſus, abſque alia Superioris Regularis voluntate, quoniam tùm in Conſtit. Bonifacij VIII. tùm in Concilij Trid. decreto ſub diſtinctione ponitur cōſenſus, ſive voluntas, cum dicitur, vel Epiſcopi, vel ſuperioris, vnde per ſacram Congregat. dicitur decilum praxis noua Epiſcopali. par. 2. capite 3. numero 54. quod ita demum ſpectat ad Epiſcopum huiusmodi conceſſio licentiæ, ſi fuerit conſuetudo loci legitime præſcripta, vt licentia huiusmodi vel à ſolo Epiſcopo, & Superioribus Regularibus coniunctim obtineatur: in dubio tamen ſub diſtinctione reſoluendum eſt: aut enim monaſterium eſt Epiſcopi ſolius iuriſdictioni ſubiectum: aut exemptum, ſed Romano Pont. proxime ſubditum: aut ſubiectum ſoli Superiori Regulari. Si primo, & ſecundo Epiſcopus ſolus habet ius concedendi ingreſſum, auctoritate quidem propria in monaſteria ſibi ſubiecta, auctoritate vero delegata, in ijs, quæ Rom. Pont. ſunt proxime ſubiecta. Si vero tertio, ſolus eſt Superioris Regularis facultatem ingrediendi concedere: ita Nauar. d. comment. 4. de Regular. ſuper capite ſtatuiſmus 19. quaſtione 3. numero 60. Azori. inſtitut. moral. p. 1. libro 13. capite 8. quaſtione 7. Hieron. Glyamas in append. ad ſuam ſummam §. 5. & 6. Frat. Emmanuel. quaſtione Regular. tom. 1. quaſtione 46. art. 2. Fr. Ludou. Miranda d. quaſt. 2. art. 2. Campanil. d. rub. capite 16. numero 31. nouiſſime ſanch. in libro 6. c. 16. n. 13.

41 Et facultatem concedere intrandi ſepta monaſterij Monialium Regularibus ſubiecta pertinere ad eorum ſuperiores Regulares cenſuit ſacra Concilij Tridentin. Congregat. cuius decretum vidi ego ipſe hoc præſenti anno ſignatum propria manu Illuſtriſſimi Domini mei Card. Milli-

ni. 42 Vnde ſub decreto Concil. d. capite 5. includi Epiſcopos ingredientes Monialium monaſteria ſibi non ſubdita ſine licentia Superioris in ſcriptis reſoluunt Nauar. d. numero 39. ad med. verſicul. quartus. Stephan. Gratian. diſcept. forenſ. capite 393. numero 5. & 20.

43 Epiſc. & ſuperiores Prælati ſicut poſſunt aliis facultatem concedere ingrediendi Monialium monaſteria ſibi ſubiecta in caſibus neceſſarijs, & pro neceſſitatibus vrgentibus, ita etiam poterūt, & ipſi viſitationis gratia, ſeu alterius neceſſaria, dummodo intrent pro tam vrgenti neceſſitate, pro quanta ipſi ad intrandum licentiam poſſint dare alijs, ita Nauar. conſ. 9. incip. An Epiſcopus, de ſtatu monach. in nouis, Fr. Emman. tom. 1. quaſtione 46. artic. 5. in initio. Azori. libro 13. capit. 8. quaſtione 9. Hieron. Glyamas in append. ad ſuam ſumm. §. 7. Campan. d. rub. 12. capite 16. numero 38. ſanch. d. libro 6. capite decimo ſexto, numero vigeſimo quinto. Fr. Ludouic. Miranda diſt. quaſtione ſecunda articul. 14. conſuſ. 1. & 2. & clariffime diſpoſuit Gregor. XIII. in ſua Bulla, quæ incip. Dubijs, quæ emergunt, Dat. 23. Decembris ann. 1581. vbi in hæc verba. Dubijs, quæ emergunt declarationis remedium expedit adhibere. Cum igitur ſuper eo quod optima primum ratione Concilium ſanxit Trident. deim-

de in Conſtitut. felicis recordationis Pij Papæ VII. prædeceſſoris noſtri nonis Iulij, Pontificatus ſui anno tertio, atque item noſtra Idibus Iulij, Pontificatus noſtri anno quarto editis, fuit prouiſum, ne cui in poſterum, niſi in caſibus neceſſarijs, ſepta monaſteriorum Monialium ingredi concederetur licentia, à nonnullis fuiſſe dubitatum, ſciamus circa perſonas, quæ alterius ad id licentia non indigent, ſed ſui auctoritate officij nituntur, an liceat eis pro libito ſuæ voluntatis huiusmodi ſepta ingredi, vel potius ſeruare debeant ipſi quoque regulam à Concil. præſcriptam: nos omnis haſitationis materiam tollere, & viam ſcandalis præcludere, ac Sanctimonialium quieti conſulere volentes, harum tenore auctoritate Apoſtolicæ declaramus, Prælatos omnes tam ſeculares, quàm Regulares, quibus cura, & regimen Monaſteriorum Monialium quouis modo incumbit, facultate ſibi ex officio attributa ingrediendi Monaſteria prædicta, ita demum vt poſſe ſi id faciant in caſibus neceſſarijs, & à paucis, iſque ſenioribus, ac religioſis perſonis comitati. Quo circa vniuerſos, & ſingulos Epiſcopali, ſeu maioris etiam Cardinalatus, dignitate præditos, necnon quorumvis Ordinum Abbates, Præpoſitos, Priores, Miniſtros, & alios quoscumque Superiores Regulares ſerid monemus, vt facultate huiusmodi, quæ eam habent, præterquam in caſibus, vt præfertur, neceſſarijs, nequiquam vtantur: quod ſi contra fecerint, eadem auctoritate Apoſtolicæ ſtatuiſmus, atque decernimus, qui Pontificalis dignitatis fuerint, eos pro prima vice, quæ contra fecerint, ingreſſu Eccleſiæ interdictos, pro ſecunda à munere Pontificali, & à diuinis ſuſpenſos, ac deinceps ipſo facto abſque alia declaratione excommunicatos exiſtere: Regulares vero omni officio, ac miniſterio priuatos excommunicationi ſimiliter ſubiacere, non obſtantib. quibuſcumque, &c.

44 In Regula Monialium Sanctæ Clare ordinata per Urbanum IV. quæ habetur in monumentis Ordinum, de qua in Compendio priuileg. verbo ingredi monaſteria Monialium, §. 7. rubr. 18. perniſſum eſt generali Miniſtro Ordinis Fratrum Minorum ingredi monaſteria Monialium Sanctæ Clare, quando ibidem celebrare voluerit, vel proponere ſororibus verbum Dei, cum quatuor, vel quinque Fratribus ipſius Ordinis, ſi quando ei videbitur expedire, & refert Fr. Ludouic. Miranda diſt. quaſtione ſecunda, articul. quinto, conſuſione prima, quod ego ita libenter non recipere propter reuocationem prædictarum licentiarum factam à Summis Pontificibus, de quibus ſupra, & prohibitionem Gregorij XIII. in ſua Bulla numer. proxime præcedenti relata, quæ ſub grauib. pœnis Miniſtris, aliſque quibuſcumque Superioribus Regularibus mandatur, ne facultate ingrediendi dicta Monaſteria, ſi quam habent, præterquam in caſibus neceſſarijs, vtantur, cum derogatione quorumcumque priuilegiorum, cum igitur celebratio, aut prædicatio verbi Dei intra Monaſteria fieri non ſit neceſſarium, ſiquidem per fenefteſſas Eccleſiæ videre, & audire poſſunt ipſæ Moniales, ſequitur quod talis ingreſſio non ſit neceſſaria, immo tali cauſa ingredientes incurrere pœnas, de quibus in di-

Sta Constitut. Gregor. 2111.

45. Visitationis tamen gratia Prouinciales, Ministri, atque Visitatores poterunt intrare Monasteria Monialium sibi subditarum, comitati duobus, aut tribus focis, non ex concessione Urbani IV. vt tenet *Fr. Ludou. Miranda dist. artic. 15. conclus. 2.* sed ex eo quod Visitatio est causa necessaria, qua huiusmodi Prælati, & Ministri possunt intrare monasteria prædicta, à paucis, iisque senioribus ac religiosis personis comitati, vt permittit *Gregor. d. sua Bulla.* Et hoc intelligerem, vt non solum huiusmodi Prouinciales, & Visitatores ingredi possint dicta Monialium Monasteria, non solum ad tenendum culpæ Capitulum, verum etiam ad faciendum Visitæ denuntiationem, seu exhortationem, quæ quasi præambula, præuia, atque præparatoria sunt eidem visitæ, nempe ad videndum, & prospiciendum propriis oculis sint ne omnia Conuentus ædificia recte disposita, & clausura conuenienter & sufficienter reparata, ad visitandas infirmas, & Monialium dormitoria, an sint conuenienter, & religiose aptata, ceterasque domus, & officinas, ex quibus, vt plurimum, quamplura resultant emendanda, & correctione digna, & summo opere necessaria.

46. Is vero qui electioni præest Episcopus, siue alius Superior, vt verbis vtar *Concilij Tridentini. d. sess. 25. de Regular. capite 7. in fine,* claustra monasterij non ingrediatur, sed ante cancellorum fenestellam vota singularum audiat, vel recipiat, firmiter inquit *Nauar. in dist. capite statutus numero 59. Frac. 12. in thesauro fori ecclesiastic. p. 2. capite 1. numero 46. Fr. Joan. de la Cruz de statu relig. libro 1. cap. 5. dub. 2. conclus. 3. notab. 3. prope finem, Fr. Emman. quest. Regular. tom. 1. questione 46. art. 5. Sanch. d. libr. 6. capite 16. numer. 50. Fr. Ludou. Miranda d. questione 2. art. 15. conclus. 3.* quæ vota vnà cum vicario, vel alio viro assumpto ore tenus accipere potest, prout decusum referunt *Galler. in margarita casuum conscient. verbo Abbatissa, Aloys. Ric. in praxi fori eccl. resol. 637. in 2. edit.*

47. Si tamen Prælati huiusmodi prudenter iudicent nō posse fieri canonicè dictam electionem ipsis non intrantibus ob inquietudinem monialium, & suspicionem subornationis votorum inter ipsas subortæ, aut ob alias iustas causas à superioribus prudenter arbitrandas, tunc solum licite poterunt prædicta ingredi monasteria, ibique ipsarum Monialium vota audire, & recipere, vt tenent *Fr. Ioan. de la Cruz & Fr. Ludou. Miranda dist. loci.*

48. Causa ad intrandum Monialium Monasteria non requiritur quod sit strictissima, aut quod dicatur absolute, & simpliciter necessaria, sed sufficit quod sit necessitas quædam moralis, rationalis, & manifesta, ita *Fr. Emman. d. q. 46. art. 4. Fr. Ludou. Miranda d. q. 2. art. 4. concl. 2. Campan. d. rub. 12. c. 16. n. 25.*

49. Aliqui sunt speciales casus in quibus licitus est intra monasteria monialium ingressus absque alia licentia speciali. Primus casus est de Sacerdotibus ariculariis, quibus Monasterij septa ingredi non est denegandum, si tanta corporis infirmitate detenta fuerit monialis quod venire ad locutorium nequeat, vel saltem commode accedere non valeat, inhiectque propria peccata confiteri, seu Domini corpus, aut alia recipere Sacra-

menta, & tunc exhibiturus talia Sacramenta alba, & stola atque manipulo indutus ingrediatur, & solus, vbi ita fieri consuevit, vel cum duobus, aut vno saltem idoneo, & religio socio, vbi mos est, Alba similiter, vel ad minus superpellece indutus, quos ita vestitos oportet semper inibi morari, ita quod audita Confessione, vel alio ministrato Sacramento inde egrediantur, vt ingressi sunt vestiti, nec moram inibi faciant longiorem, & caueant ne quandiu intra Monasterium fuerint aliquo modo ab inuicem separentur, quin semper mutuo possint libere se videre, sic etiam se habentes in animæ commendatione, ita quidem *Urbanus IV.* statuit in reg. quam fecit pro Monialibus S. Clare, capite 7. & refertur in *compend verbo ingredi monasteria Monialium §. 6.* referunt etiam *Fr. Ludou. Miranda d. questione 2. art. 7. Campan. d. rub. 12. capite 16. numero 27. vers. alius præcipuum,* quod quidem intelligendum non est solummodo de casu extremæ necessitatis, vel de articulo mortis, sed generaliter atque vniuersaliter, quando Monialis aliqua graui infirmitate laborat, & etiam in casibus, quibus eadem sic existens infirma alia Moniales communicant, seu communicare consueuerunt, ex præcepto suæ regulæ, tunc enim licitum est vicario seu Confessori prædictarum Monialium clausuram introire ad communicandas infirmas, quæ commode ad commune oratorium venire non possunt, ita *Fr. Emman. d. tom. 1. questio. 47. artic. 4.* quem refert, & sequitur *Fr. Ludou. Miranda vbi proxime.* Sic etiam in illis festiuitatibus, quibus Moniales ex regula tenentur cōfiteri, & communicare bene possunt earum Vicarij intrare clausuram ad celebrandum in infirmaria, & communicandas infirmas, quia quoad Communionem in casibus de quibus supra, nullus negat, quoad celebrationem vero permittunt tum quia est maior decentia, & reuerentia Sanctissimi Sacramenti, dum Sacerdos celebrans eodem loco communicat infirmas, quam ex alio desumendo, clausuram, associatus, vt decet, ingreditur, tum quia maximā consolationē, & spirituale gaudiū infirmæ Moniales recipient, dum Sacrum audiunt, Missamque vident, cum nullibi reperitur prohibitum ne celebretur, aut Sacrum fiat in infirmaria, in Oratorio, siue altari, vt moris est, approbato, & ad hoc debite disposito, & præordinato, ita *Fr. Emmanuel. dist. artic. 4. primo casu in 2. dub. Frat. Ludouic. Miranda dist. questione 2. artic. 18. conclus. 2.* Et seruandam esse huiusmodi *Urbanus IV.* regulam pro monialibus Sanctæ Clare factam ab aliis saluberrima cum habeat documenta, aduertit *Campan. vbi proxime.*

50. Cum vero Monialis vitam obiit, non ingreditur Sacerdos claustrum, sed exterius in capella exequatur quicquid ad officium pertinet. Iuxta regulam tamen *Sanctæ Clare* ad exequias celebrandas debet introire, si Abbatissa, & Conuentus ingressum petierint, & tunc modo supra dicto ingrediendus est, indutus scilicet, & cum duobus focis, & sepulta mortua cum eis exeat sine mora, ita *Fr. Ludouic. Miranda d. questione 2. artic. 7. conclus. vnic. versic. tertius,* vbi aduertit cum *Collect.* priuilegialiter ingredientibus, vel in maiori numero non euadere excommunicationem Papalem, quod limitat quando Abbatissæ, & Conuentui visum fuerit in die funeris, quod plures *Fr.*

res ſint neceſſarij propter imbecillitatem Sororum, quia nempe ipſæ non ſunt aptæ ad deferendam, & collocandam eâ in ſepultura, neque forte ad id habent animum, quia tunc plures ingredi poterunt, per quos huic neceſſitati providere poſſit, ut vltus recepit. Iuxta prædictam ſanctæ Clare regulam dict. capite 7. ad aperiendam ſepulturam ſeu poſtmodum coaptandam, ſi Abbatiffa, & Conventui viſum fuerit expediens, licitum eſt Sacerdoti, vel alicui alij ad hoc idoneo, cum vno ſocio, vel duobus intrare, & eo peracto, etiam ſine mora, exire, refert Fr. Ludovic. Miranda d. concluf. vnic. verſicul. quartus caſus. Quoad alia alterius Ordinis monaſteria certe caſus iſte inter caſus neceſſitatis connumerandus venit, ideoque Superior omnibus penſatis licentiam elargietur ſi cognoverit neceſſarium ſcilicet nuſquam fuiſſe à monialibus, & Converſis monaſterij tale miniſterium exequutum, vel fuiſſe hætenus exequutum, & ob earum aduerſam valitudinem, vel imbecillitatem ſive animi exinanitionem ad ipſum tunc expleri non poſſe, aduertit Campan. d. c. 16. n. 27. verſ. vno.

52. Medicus cauſa multum grauis inſirmitatis, cum neceſſitas exegerit, poteſt ingredi, qui non abſque duobus ſociis de familia monaſterij introducatur, nec ab inuicem intra monaſterium ſeparantur, ut inſtituit Urbanus 1us. in ſecunda regula. ſ. Clare capite 13. circa quem caſum aduertit Collect. privileg. verbo ingredi monaſteria. in 1. notab. verſicul. quintus caſus, quod nunc iam habetur conceſſio talia per ſextum Quartum, ut loco duorum familiarium prædictorum, ſufficiat quod medicus, duabus vel tribus monialibus antiquis aſſocietur, aduertens etiam procedere quoties alia non ita grauis inualitudo vexat aliquam Sanctimonialem, nempe ſi quartana, aliaue ſimilis, ſubdens quod quando graui impuſſus monialis inſirmitate monaſterium ingreditur medicus, non poteſt ingredi cum illo famulus eius, neque prædictus, aut alia perſona: ob grauem vero illius inſirmitatem, præter medicum, ſive medicos ordinarios eiſdem Monaſterij, poſſunt & alij medici conuocari, ut tenet Campan. d. c. 16. numero 27. verſ. & cum in ſecunda.

53. Et ad hoc, ut medici ſupradicti intrare poſſint Monialium Monaſteria, non neceſſario requiritur, quod ſint Doctores, aut graduati, quia medicus non à dignitate dicitur, ſed à medendo, ut tradit Bar. in l. ſciendum, ff. de adilit. edicto, quem ſequitur ſilueſt. verbo medicus, numero 1. reſoluit in terminis Fr. Lud. Miranda d. concl. unica, verſ. quintus caſus.

54. Minutor inſuper ſive tonſor ita quoque aſſociatus introducendus eſt ad emittendum ſanguinem, dum tamen antea medicus ſanguinis emiſſionem determinauerit expedire, & neceſſarium eſſe, aut ſi aliqua Monialis conſueuerit ſe aliquoties minuere, nanque permittendum ſibi eſſe cum conſilio præſectæ, & diſcretarum monaſterij, ita idem Collect. in eod. verſicul. quintus caſus.

55. Licitum etiam eſt introire pro aliquo opere exercendo, quod commode extra monaſterium fieri non poteſt, poteſt exemplificari in fabricatoribus, fabris lignariis, molitoribus, puteariis, & putatoribus, nam pergulas perſepe illic habent, arboreſque præſertim in hortulis, ſuntque alij

artifices ad res neceſſarias, Glyam. in append. ad ſuam ſummam conſeſſ. §. 6. Campan. dict. capite 16. numero 26. Fr. Ludovic. Miranda dict. concluf. vni. verſic. ſeptimus caſus eſt, ubi cum Collect. privileg. & Cordub. in addition. ad compend. verbo ingredi monaſteria monialium §. trigefim. quart. in explicat. ſeptimi caſus, addit quod licet Frater Minor ſi fuerit artifex operis alicuius poſſit ingredi ſicut ſecularis, de decencia tamen fieri non debet. Illud autem quod gloſ. in capit. vni. de ſtatu Monach. libr. ſext. opinata eſt de ſartoribus, ſi intellexit de ijs ſartoribus, qui latine ita dicuntur, & à ſarcendo prodeunt, aliove nomine ſoſſores appellantur, tunc ſubſiſtere illius dictum non dubito, quod ſi de illis ſartoribus intellexit, quia à ſarcio ita dicti ſunt, alio nomine ſutores, vel ſarcinatores vocati, tunc eius reſolutionem non admitterem, cum illorum introitus neceſſarius non ſit, quia plerumque menſuram metiri ab extra facile poſſunt. Quando vero res aliqua nimium ponderoſa deſertur ad Monaſterium, nec poſſet à monialibus introduci, ſeu Conuerſis dando illam à foris, neque in partes diuidi, ut ſic partita intro mittatur, tunc præcedente licentia ingredi poſſet, qui ad hoc neceſſarius eſſet, & cum ſocio, & lociis, ſi vnus eſſet inhabilis, quod idem dicendum non ambigitur, ſi ex monaſterio foret res huiusmodi extrahenda, & colliguntur ex notatis per Collect. d. verbo ingredi monaſteria monialium in 1. notab. verſicul. ſeptimus caſus.

57. Cum igitur prædictis caſibus neceſſitatis communiter occurrentibus, aliisque ſimilibus, ſi qui ſint, permiſſus ſit ingreſſus ſupradictorum, quorum repentina opera paſſim ſunt neceſſaria, intra ſep̄ta monaſteriorum monialium, pro illis non eſt neceſſaria licentia in ſcriptis, ut firmat Fr. Ioan. de ſtatu Religion. libro primo, capite quinto, dub. 2. concluf. 3. notab. 3. & taliter ingredientibus ſolum dum vrget neceſſitas permanere debent, conceſſum enim ob neceſſitatem, dicitur permiſſum quouſque durat neceſſitas, ita quod ceſſante neceſſitate, debeat pariter ceſſare quod vrgebat ad text. in capit. quod pro neceſſitate, 1. quaſtione prima, Hoſtienſ. in capit. cum in cunctis ſub numero quarto, verſicul. neceſſitate, de elect. Bart. in l. 1. §. renunciatio, numer. vigeſimo octauo, ff. de noui operis nunciat. Deci. conſ. 403. incip. Quamuis numer. decimo octauo. Tiraguell. ceſſante cauſa a numero 184. Vniuerſi igitur qui in aliquo ex prædictis caſibus ingreſſuri illic ſunt, non ignorent incontinenti, omnique poſtpoſita mora debere inde exire, poſtquam eorum miniſterium expleuerunt, & imminenti neceſſitati ſatiſfecerunt, idque recto itinere exequi eos oportere, ita quod aliud non ſe diuertent, quin etiam illic comedere, aut dormire eſt illis proriſus inhibitu, teſte Collect. d. verſ. ſeptimus caſus, ibi idem Urbanus.

58. Et quamuis intrantes Monialium clauſuram, finitis negotiis ſtatim debeant exire, & id facere multò ſit melius, conſultius, ac magis rationi congruum; nihilominus tamen quamuis aliquantulum demorentur, & ſe detineant ibidem, non corrupta, aut ſiniſtra intentione, ſed curioſitatis, vel charitatis gratia, nec peccabunt (ſaltem mortaliter) nec aliquam cenſuram incurrunt. Idemque dicendum eſt de monialibus exeuntibus, & egredientibus clauſuram in caſu ſibi permiſſo, & cum debita licentia, quod non peccabunt etiamſi

finito negotio, per aliquantulum temporis amplius se detineant, quia cum huiusmodi praecepta sint moralia, moraliter sunt intelligenda, atque interpretanda, & non secundum regulas metaphysicas, iuxta quas res in puncto consistunt indivisibiles, non sic autem est in rebus moralibus, in quibus quam maxima est latitudo prudentum iudicio, atque arbitrio perpendenda, & consideranda, ita Collect. privileg. d. verbo ingredi monasteria Monialium §. 34. optime Fr. Ludovic. Miranda d. q. 2. art. 10.

59 Concessio facta alicui de intrando ad monasteria Monialium, intelligitur de prima vice, adeo quod si semel vigore illius facultatis ingressus fuerit, amplius accedere non possit, ita indicatum dicit Aloys. Ricci. in praxi rerum fori ecclesiast. decisione 649. in prima editione, & resolutione 545. in 2. edit.

60 Haecenus de masculis egimus quibus licentia indulgetur pro necessitatibus occurrentibus Monialium ingredi monasteria, nunc locus erit adiungere casus aliquos, in quibus fas erit feminis ad illa intrare. Et primo licentia indulgetur volentibus intrare, ut famulabus, & causa inseruendi domesticis servitiis, licitum namque videtur etiam in monasteriis monialium S. Clarae, & aliarum, quae à sua fundatione claustrum promiserunt, si ibi non sint Moniales laicae, siue conuersae seruaticales, habere seculares ancillas de licentia potentis illam dare, quia in Concilio dist. capite 5. conceditur facultas praestandi licentiam ad ingrediendum Monialium monasteria in casibus necessariis, Episcopis, aliisque Superioribus Praelatis, & certum est (ut supra dixi) quod praedicta necessitas ad ingrediendum, seu ad existendum ibidem, non debet esse simpliciter necessaria necessitate absoluta, logica, aut metaphysica, extrema, aut strictissima: sed moralis, & rationabilis. Moraliter autem loquendo, quis non videat Moniales praedictas, praesertim ubi ad id non sunt aliae Moniales laicae, quam maxime indigere supradictis secularibus ancillis, ut inserviant infirmis, & exercentur in aliis infirmis ministeriis coquinae, & aliis, in quibus commodè exerceri non aliae Moniales, quae choro, ac divinis officiis sunt destinatae, & mancipatae; tum etiam, quia post unam concessionem Pauli III. de anno 1536. aliam obtinuit Fr. Ioann. de Aguilera Roman. Curiae Commissarius 27. Septembris 1569. ut in quolibet Monialium conuentu possint ipsae moniales habere tres, vel quatuor ancillas pro communi servitio monasterij, si commodè eas sustentare possent, dummodo sint honestae vitae, & à Conuentu non egrediantur: quare ita tenent Sorb. in sua annotat. ad compend. Mendicant. verbo ingredi monasteria, versicul. de illis vero, Nauarr. ad dist. caput statuimus, numero sexagesimo secundo, late, & eleganter Fr. Ludovic. Miranda dist. questione secunda, articulo quint. Non poterunt tamen ancillas habere, quibus liberum sit claustra intrare, & exire quando libuerit, etiam si ad sit consuetudo, ut declaratum existit per sacram Congregationem Concilij in una Abulen. die 20. Februario, cui sub his verbis supplicauit Reuerendissimus Episcopus Abulen. Illustrissim. & Reuerendissimi Domini. Abbatissa, & Moniales monasterij Sanctae Annae Ordinis Sancti Bernardi prope, & extra muros ci-

uitatis Abulen. quae Episcopo Abulen. immediate subiectae sunt, praetendunt quod intra claustra monasterij pro seruitio Monialium possint habere, & retinere quasdam ancillas in habitu, & vita seculari degentes, quibus claustra intrare, & exire etiam quandoque libuerit, & alias de nouo posse recipere testantur quod sit contra Decreta Concilij Tridentini. & Apostoli. Constitutiones Reuerendiss. Dom. Episcopus Abulen. Monialibus prohibuit, ne intra claustra dicti monasterij praedictas ancillas seculares ulterius de nouo recipiant; sed Abbatissa, & Moniales praedictae contra praecipuum dicti Episcopi insurgunt, ex eo quod asserunt habere consuetudinem recipiendi, & retinendi dictas ancillas quare Reuerendissimus Episcopus Abulen. Illustrissimis, & Reuerendissim. Dominationibus vestris supplicat dignetur illi retribere, quod in hoc Sacra Congregat. faciendum fore dignum iudicabit. In Congreg. autem confirmatum, & approbatum fuit quiequid per Reuerendiss. Dominum Episcopum prouisum fuit ut supra, ac executioni demandari, &c. refert Campan. d. rub. 12. c. 16. n. 28.

62 Secundus casus, quo feminis permittitur ingressus in monasteria Monialium est, si causa educationis illuc velint ingredi. Diximus enim de mente Concilij Tridentini. Episcopos, & Superiores Praelatos facultatem posse concedere intrandi, siue existendi in monasteriis Monialium in casibus necessariis, quod cum ita sit non à ratione videtur alienum dicere institutionem praedictarum puellarum secularium nobilium unum esse ex casibus necessariis, & nec modicum, quin vero multum toti Reip. Christianae conuenientem, ut ibidem bonis ac sanctis moribus instructae, ad religionem afficiantur, atque ad profitemdum incitentur, & praeuocantur, aut si forsitan coniugalem statum voluerint assumere sancte, & religiose educata maiorem proculdubio virtutis curam habebunt, operibusque Misericordiae amplius inuigilabunt, quae omnia moralem quaedam constituunt necessitatem, ob quam iuxta Concil. licitum esse videatur eisdem licentiam indulgere, ut intra praedictarum Monialium monasteria nutrantur, unde Sacram Congreg. rescripsit Episcopo Hieracen. die ultim. Augusti 1575. puellas educationis gratia, licet sacro vestitu indutae non sint, non prohiberi monasteriis Monialium retineri cum certis conditionibus ibi expressis referunt praxis Episcopalis. part. 1. verbo Moniales. §. 10. altera praxis noua part. 2. capite tertio, numero quinquagesimo septimo. Quaranta in summa Bullarj verbo monasteria Monialium, pagina 449. in nouiss. impress. Campanil. dist. capite 16. numero 28. versicul. Secundus, Fr. Ioan. de la Cruz dist. capite 5. dub. 2. prope finem. Fr. Emman. questione Regular. tom. 1. questione 46. articulo 10. Fr. Ludov. Miranda d. questione 2. art. 6. Azori. d. libro 13. capite 8. questione 4. sanch. d. libro 6. capite 16. à numero 61.

63 Prima igitur conditio est, quod Monasterium ubi recipiuntur non habeat institutum in contrarium, quod id ipsum prohibeantur, nam seruanda sunt cuiuslibet Monasterij instituta ex declarat. Illustrissim. Cardin. dicit Fr. Ludovic. Miranda dist. articulo 6. conclus. 2. versicul. prima, & colligitur ex illa Episcopo Hieracen. transmissa, ibi, si tamen eadem monasteria ante Concilium

consueverint huiusmodi puellas recipere. Secunda, quod prædictæ puella non sunt admittendæ, & recipiendæ, nisi de consensu Abbatis, & monialium, & de consensu, & licentia in scriptis superioris earundem, & constat ex ead. declarat. ibi, sicque à Superioribus Monasteriorum scriptam licentiam impetrauerint, atque Abbatis, & reliquarum Monialium consensus accesserit. Tertia, quod debent in monasteriis manere sine ancillis, nec inde exire (nisi non reuerfuræ) possunt, & obligatæ sunt ad clausuram, & ad cætera sicut ipsæ Moniales, aliter statim excludendæ. Quarta, quod si semel à monasterio exierint, non sint amplius ibidem admittendæ, & recipiendæ, nisi illæ, quæ valetudinis gratia, & alicuius infirmitatis grauis curandæ de licentia Superioris in scriptis obtemperata ad balnea exierint, dummodo Abbatis, ac reliquarum Monialium accedat consensus, quia ob aggritudinem curandam de licentia Superis, & consensu Abbatis, ac Monialium exiens cum consensu, & licentia ipsarum potest admitti. Quinta, quod vtantur eo vestimento, quod virginali modestiæ, & pudori conueniat. Sexta, quod in prædictis Monasteriis Monialium educationis gratia receptæ, restituantur patribus, seu parentibus quandocunque eas petierint. Septima, quod non sint super numerum præfixum. Octaua, quod quolibet semestri eis anticipata soluantur portio pro alimentis. Nonna, quod sit locus separatus à loco, ubi degunt alie Moniales profellæ, & nouitiæ pro dormitione, & labore. Decima, quod puellæ delectæ ex hospitalibus, & aliis pijs locis, donec offeratur occasio, siue facultas ipsas nubendi, quamuis in prædictis Monialium monasteriis recipi possint, vt ibidem inseruiant, nulli tamen Moniali priuatiui, atque in particulari possint inseruire. Vndecima, quod licet puellæ, quæ iam à parentibus suis ad religionem destinatæ fuerint in habitu seculari, septimo, vel octauo ætatis suæ anno in Conuentibus, seu monasteriis Monialium possint recipi, ibique manere, vsque ad duodecimum, vel decimumquartum annum, vt sic possint litteras, & cantum addiscere, ac bonis moribus imbui, expleto tamen prædicto tempore, si religionem elegerint, habitu regulari induantur, sin autem id renuerint, libere in domum parentum suorum mittantur, & amplius monasterium non ingrediantur.

64 Puellæ huiusmodi causa educationis in monasteriis recipi non possunt minores septennio, & maiores vigesimoquinto, vt decum à sacra Congreg. referunt Galei. in margarita casuum conscientie, verbo monialis, §. 5. praxis Episcop. par. 1. verbo Moniales, §. 11. Aloys. Ric. in praxi fori ecclesiastici resolut. 641. in 2. edit.

65 Postquam vero præterit tempus annorum 25. intra quod illis morari conceditur ex causa educationis, si statim puella non egreditur, neque ipsa, neque alia quæuis incidit in excommunicationem, seu censuram, sed potest Episcopus terminum constituere, intra quem eligat puella, utrum velit Monialis fieri, aut à monasterio egredi, iuxta alteram eiusdem Congreg. declarationem, cuius testes sunt Francisc. Leo in thesauro fori ecclesiastici par. 2. capite 16. numero 54. Campanul. d. capite 16. numer. 27.

66 Quod n ul eres vero nuptas dicendum in

monasteriis Monialium recipi non debere, & ideo à sacra Congregat. reiectam fuisse petitionem cuiusdam Comitissæ, quæ propter quandam infirmitatem à suo marito volebat separari, & cum tribus filiabus ingredi quoddam Monialium monasterium, vt allerit Fr. Ludovic. Miranda dist. questione art. 8. conclus. vnie. Illæ tamen, quæ sunt in discordia cum maritis, & eorum scititiam timent, si extra culpam sunt, quandiu iustam causam timendi habuerint, debent, si sunt in monasteriis, tolerari, in posterum vero huiusmodi mulieres non possunt recipi, ita referunt decum præxi Episcop. par. 1. verbo Moniales, §. 12. Campanul. d. capite 16. numero 30. Mulier vero, quæ venit in suspensionem marito, & timet ob idne ab eo vis aliqua inferatur, debet permitti, vt possit ingredi monasterium monialium, si modo Constituciones monasterij non repugnant, & accedat consensus Superiorum, Abbatis, & Monialium, & causa cessante ingressus debet inde exire, & si semel exierit nūquam postea in idem monasterium ingredi poterit, & tenetur ad clausuram, sicut alie moniales, & stare sine ancillis, & seruare conditiones alias supra positas, referunt quoque decum præxi Episcop. & Campan. in locis proxime citatis, Fr. Ioan. de la Cruz d. capite 5. dub. 2. conclus. 3. in fine.

67 Respectu vero viduarum scio quoque decum, quod illæ, quæ viris mortuis honestatis causa se contulerunt in monasterium, modo sint bonæ existimationis, & famæ, legibusque monialium pareant, tolerari debent; de cætero tamen nullæ huiusmodi viduæ recipi debent, nisi moniales fieri vellent. Et aduertendum duxi non posse Episcopum dare licentiam viduæ ingredi volenti, atque in habitu laicali permanere, etiam si toto tempore vitæ suæ illic degere, nec amplius inde exire vellet, quia in istis nulla adeft causa necessaria, referunt decum, Fr. Lud. Miranda d. art. 6. conclus. vnie. Campan. d. capite 16. numero 30. vers. & respectu, & numero 31. vers. tandem.

68 Non potest præstari matribus licentia ingrediendi monasteria monialium etiam ad inuendendas filias morti proximas, quia huiusmodi matrum ingressus non est medium adeo necessarium ad medendum huiusmodi aggritudinibus, nec ad tollendas infirmitates, in quibus filie sunt constitutæ, immo ipsis filiabus monialibus damnosus, atque nociuus, & corpori, & animæ, nam præ nimia amoris teneritudine in præsentia matrum affligentur, & ipsæ filie, distraherenturque ab intentione charitatis, & amoris, quem (maxime in tali transitu) habere debent erga Deum, quo naturali amore distractæ impediuntur etiam, ne sursum corda sua leuare possint. Quare sic decum fuisse per sacram Congregationem referunt Fr. Ludovic. Miranda dist. questione 2. artic. 8. praxis Episcop. par. 1. verbo Moniales, §. 8. versicul. secundo, Fr. Ioan. de la Cruz dist. capite 5. dub. 2. conclus. 3. notab. 3. Fr. Emmanuel. tom. 1. quæstio. 46. artic. 11. Quarant. d. verbo monasteria monialium, vers. sed an liceat, pag. 453. in nouiss. impr.

69 Pro meliori monialium clausuræ obseruatione, & ne illæ à diuinis aliquatenus hominum colloquijs videantur separari, Alexand. III. in capite monasteria, 8. de vita, de honest. clericorum constituit, quod frequentans monasteria Monialium, & monitus non desistens, si clericus sit, deponatur, si vero

si vero laicus excommunicetur, ex quo text. *glos.* ibi asserit istam frequentiam non in vno actu exemplificari, sed pluribus, scilicet duobus, sequitur *Abb. numero quinto*, frequentia enim ex duobus vicibus inducitur, iuxta resoluta per *Mascard. de probat. concl. 424. n. 16.*

70 Et in terminis quod frequentia alloquendi cum monialibus inducatur ex duabus vicibus tenent *Cosm. in pragmat. ad cap. frequens*, §. *quapropter*, fol. 54. *Stephan. Gratian. disceptation. forens. capite 393. numero 18. praxi Episcopali. d. verbo Moniales*, §. 7. ubi etiam dicit, quod circa frequentiam locutionum clerici cum Monialibus, non est restringendum ad dictum illius glossæ, quia frequentare non intelligitur, etiam qui tribus annis duodecies alloqueretur, Ego tamen credo melius dicendum istius frequentia declarationem, si ea intercedat in hoc casu, remittendam esse iudicis arbitrio, *Nauar. in dicto capite statutus*, numero 61. *vers. quibus addo*, & in capite cum consideret, *versic. multiplici*, numero 23. de penitent. *disposit. 5. Campan. dict. capite 16. numero 40. Sanch. dict. libr. sexto, capite 16. a numero 109.*

71 Locutio cum Monialibus strictissime prohibetur in *Concilio 2. Hispalen.* relato ab *Ambrosio de Morales par. 2. chronica Hispania libro 2. ca. 115. fol. 115.* Et debet adesse legitima causa ob quam permittatur alloquutio cum Monialibus, & accessus ad earum monasteria, cum non sufficiat occasio consanguinitatis, *praxis Episcopali. dict. verbo Moniales*, §. 7. *versic. circa secundum*, *Stephan. Gratian. dicto capite 393. numer. 16.* Laici etiam possunt à iudice Ecclesiastico puniri, si dum moniti fuerint à monasteriis Monialium non se abstinerint, vt probat text. in dicto capite. monasteria, ibi per Episcopum arceatur, resoluit *Bobadil. in sua politica libro 2. capite 17. numer. 50.* Regulares ab ipsarum Sanctimonialium habitatione, & collocautione antiquitus arcebantur, atque adeo quod si contigisset videre aliquam propinquam coram Abbatissa permissum erat illi confabulari per modica, & compendiosa verba, breueque tempus, iuxta *cap. diffiniuntur*, 18. *questione 2.* consimileque decretum prodijt ex d. *Concil. Hispalensi*, registrato in capite. in decima, eadem causa, & *questione* præcipiente respectu monachorum, vt remoti ab illarum familiaritate degerent, nec vsque ad vestibulum haberent accedendi familiare permissum, & neque Abbati, vel ei, qui præficebatur extra eam, quæ præerat loqui Virginibus Christi aliquid, quod ad institutionem earum pertinerent, licuisset, neque cum ea sola, quæ præerat frequenter eos loqui potuisset, sed sub testimonio duarum, vel trium sororum, ita ut rara esset accessio, & brevis omnino loquutio.

72 His etiam nostris temporibus per Decretum *Sacra Congreg. supra Episcopos, & Regulares Dat. Romæ nonis May 1590.* prohibentur iidem Regulares ad Monialium monasteria cuiuscunque Ordinis accedere, & aufertur Episcopis, aut aliis Superioribus omnis potestas concedendi illis licentia illuc eundi, & cum eis alloquendi, sibi que eam facultatem retinuit eadem *Sacra Congregat.* cuius decreti tenorem referunt *Sorb. in compendio Mendicantium*, verbo ingredi monasteria, *Quarant. d. ver. monasteria Monialium pagina 451. in nou. imp. Campanil. d. c. 16. numero 43. vers. Illustrissimi*, ubi etiam asserit Decretum hoc fuisse extensum ad Regulares S.

Ioan. Hierosol. per *Sacram Congr. Vicario Neap.* rel. cribentem.

73 Dubitari potest an Regulares adeuntes monasteria Monialium absque Episcopi licentia incidunt in penam excommunicationis, quam Episcopus suo edicto proposuit. Et videbatur quod sic per text. in capite 1. de privileg. libro 6. & per ea quæ resoluunt *Iacob. de Grassis in decis. aureis par. 1. libro 2. capite 49. numero 68. Nauar. cons. 2. incip. Regulares*, de sentent. excommunicat. *Campanil. d. capite 16. numer. 42.* intendentes respondere textui in *Clem. 1. de privileg.* Sed verius est contrarium, si Regulares habeant ex privilegio non posse ab Episcopis excommunicari, & ita *Sacram Congregat.* censuisse die 9. Aprilis 1587. ex *Capuce.* refert *Fr. Eman. tom. 1. questione 45. articul. 2. in fine*, referunt etiam *Quarant. d. verbo monasteria Monialium, versic. dubitari*, pagina 453. in nouiss. impress. *Campanil. d. nu. 42. in fine*, ex eo quia à non suo iudice nemo potest ligari, sicut nec solui *cap. cum inferior*, de maior. & obed. tum quia iurisdicção ad quam pertinet potestas ligandi censuris non conuenit Episcopo in exemptos, *Hemrig. in summ. lib. 7. cap. 25. §. 7. litt. K.* tum etiam quia Episcopus non potest exemptos excommunicare, suspendere, vel interdicare, si privilegium speciale habeant ne possint excommunicari, suspendi, vel interdici, *c. 1. §. in eos autem, de privil. lib. 6. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 33. numero 23.*

23 Prædicta censura per statutum, aut edictum Episcopale ipso iure aduersus adeuntes monasteria Monialium, & cum illis alloquentes comprehendit etiam accedentes ad monasteria exempta Monialium subdita Regularibus, qui non subsunt iurisdictioni Episcoporum, existentia intra suam diocesim, ita cum *Geminian. in capite 1. §. & quoniam*, numer. octauo, de statu Regular. optime resoluit *Stephan. Gratian. disceptat. forens. capite 393. numer. vigesimo tertio, cum sequentibus*, dum tamen expresse vetitus fuerit accessus ad monasteria etiam exempta, alioquin generica prohibitio non afficiet euntes ad exempta, *siluest. verbo excommunicatio*, 2. numer. 14. *summ. Resol. eodem verbo*, 7. sub numer. 4. *Roland. à Valle consil. 33. incip. Illustris*, sub numer. 32. volum. 3. quos refert, & sequitur *Campan. d. c. 16. n. 45.*

75 Et comprehendere tam subditum, quam non subditum, ex eo quod Episcopus imponens penam eunti ad monasterium, istud ire est delinquere, & sic delictum est factum in loco non exempto, licet sit consummatum in loco exempto, quod Ordinarius poterit punire, resoluit post *Roland. d. consil. 33. numero decimo sexto. Stephan. Gratian. ubi proxime.* Vnde non videtur tuta resolutio *Iacob. de Grassis in suis decisionib. aureis lib. quinto, capite secundo, numero decimo nono*, dicentis quod si constitutio excommunicaret committentem aliquod facinus, aut aliquod inhonestum exequentem in monasterio quocunque etiam exempto, vel inhoneste proferentem verba monialibus, nõ eum ligaret, qui illa ageret in monasterio exempto, nisi intelligamus de monasterio exempto sito etiam in loco exempto, si vero sit in diocesi alicuius Episcopi, & verba foris proferantur, vel ad illud eatur intentione proferendi illa credo excommunicationem non euitare, propter rationem quam asserit *Stephan. Gratian. loco citato.*

76 Quo vero ad licentiam petendam pro acceſſu ad hæc monaſteria exempta opus eſt ab Epilcopo loci eam obtinere, ultra aliam Superioris Regularis, iuxta ſupradicta, quod hodie admittitur ſi conſuetudo ſuppetat, quia refertur *sacram Congregat.* cenſuiſſe facultatem concedendi licentiam adeundi ad colloquium cum monialibus Regularibus ſubiectis, ſpectare ad ipſos Superiores Regulares, niſi eſſet conſuetudo legitime præſcripta, ut huiusmodi licentiæ, etiam quoad monaſteria, quæ Regularibus ſubſunt, ab Epilcopo tantum, vel ab Epilcopo, & Superiore Regulari coniunctive obtinerentur, tunc enim conſuetudinem eſſe obſervandam voluit, ita referunt *Quaranta d. verbo monaſteria monialium, verſiculo hinc tangenda, pagina 453. Campanil. dicto capite decimo ſexto, numero 45.*

77 Quamvis iure communi reperiatur prohibitum monialium frequentare monaſteria, & ad eadem accedere ſine iuſta, manifeſta, & rationabili cauſa, & Superioris licentia eius, ad quem illam dare ſpectat, ut ſupra dixi, non tamen iure reperiuntur prohibita miſſio litterarum, ſeu epistoliarum ad monachas ipſas, niſi ſpeciali edicto fiat: Vnde *Nauarr. in dict. capite ſtatutus, numero 61. ait Roma factum fuiſſe olim edictum, ne quis vir, vel femina nocte, vel die loquatur, vel ſcribat alicui Monachæ, vel Prælatæ, vel Zitelle, ſive puellæ in monaſterio incluſæ quacūq; de cauſa ſine licentiâ Vicarij Papæ, vel Protecitoris Ordinis, lub pœna quingentorum ducatorum, & alia arbitraria, excepto deferente elemoſynam, vel opera ab eis faciendâ, qui ſolam Abbatiffam, vel Vicariam poterit alloqui, & idem Nauarr. conſil. 60. de ſentent. excommunicat. refert etiam prohibitionem quandam, quam fecit Gregor. XIII. ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ Fratribus cuiuſdam Religionis, ne litteras aliquas ſcriberent ad Moniales ſui Ordinis, cuius occaſione quærit an fuerit excommunicatus quidam Frater, qui epistolam quandam ſcripſit ad Monialem, ſed tamen illa ad eandem non peruenit? in qua partem negatiuam ſequitur, nempe quod prædictus Frater non remanſit excommunicatus, nec cenſuram aliquam incurrit, quamvis mortaliter peccauerit, quod ibi multis probat, ſequuntur *Frater Emman. tom. 1. quæſtione 45. art. 3. Sanchez. d. libro 6. capite 16. a num. 117.**

78 Quæſtio eſt non contemnenda an ſcribens litteras moniali, & mittens incidat in præſatam cenſuram comminatam ab Epilcopo aduerſus euntes in monaſteria Monialium? In qua quæſtione affirmatiua pars videtur probari ex *tex. in c. clericus, diſt. 81.*

79 Vbi illis pœnis, quibus prohibetur clericis acceſſus ad matronarum domicilia, eiſdem illis interdicitur aliquid ſecreti per domeſticos matronæ mandari: tum quia per epistolâs cum abſentibus tanquam præſentibus loquimur, *Peregr. conſil. 94. incip. ex facto ſubiecto, numero 9. & decimo quarto.*

80 Vnde Hieronim. in epistola ad Nitiam, quid eſt, ut ita dicam, tam præſens inter abſentes, quam per epistolâs & alloqui, & audire quod diligas: tum quia vetitus loqui cum excommunicato, eſt inſuper prohibitum nuntium, vel litteras illi mittere, iuxta gloſ. verbo participatione, in cap. conſtitutum, 9. de ſent. excommunic. libro 6. & gloſ. verbo litteris, in

Clem. ult. eod. tit. in cap. alma. p. 1. §. 2. numero 1. Soar. tom. 5. de cenſur. diſput. 15. ſect. 1. numer. 2. Syrr. eod. tract. libro 2. capite 13. numero 2. poſt multos Bonacina eod. tract. quæſtione 2. puncto 6. §. 2. numer. 2. Sed his non obſtantibus in contrariam opinionem potius inclinarem. quam ſequitur Aleſſ. Ricci. in praxi aurea reſolut. 65. per totam, quia prohibito acceſſu, & locutione cum monialibus ob id fit ne illæ ab officiis diuinis abſtrahantur, & in mundanis colloquiis tempus conſumant, vel ad peccatum incitentur, quod quidem deſt. dum litteræ mittuntur; tum quia omnis cenſura eſt pœna, ut conſtat ex eius diſtinctione, quam adducit Bonac. de cenſur. diſt. 1. q. 1. n. 1.

82 Et excommunicatio eſt cenſura, ut demonſtrat illius definitio, de qua Nauarr. Soar. & alij citati ab eodem Bonacin. diſputat. 2. quæſtione. 1. puncto. 1. numero 2. ergo excommunicatio eſt pœna, quæ cum ſit lata contra euntes, & loquentes, nō comprehendit mittentes, quia ad alios caſus extendi non debet, l. ſiſtunt cuique, §. in penalibus, ubi Dec. ff. de regul. iur. c. in pœnis, eod. tit. libro 6. etiam ſi extenſio fiat ex ſimilitudine rationis, ut dictum eſt pluribus citatis Doctores in libello de princ. vtriusque iuris litt. p. n. 15.

83 Non obſtat igitur tex. in d. clericus, quia reſpondetur ibi ex eo prohiberi aliquid ſecreti per domeſticos matronæ mandari, quia plerumque ad malum finem, occulte enim & clandestine facta, ſuſpicionem non carent, capite 1. §. cum enim, & ibi gloſ. verbo occulta, ut eccleſiaſt. beneficia ſine dmin. confer.

84 Male agens odit lucem ex auctorit. Chriſti Domini, Ioan. 3. refertur in c. conſuluit, 24. ubi gloſ. verbo, qui male, de off. deleg. cum citatis in d. libello de princ. vtriusque iuris, litt. m. n. 6. & ideo præſupponit tex. eiſdem matronis poſſe mandari omne, quod ſecretum non fuerit. Nec etiam obſtat, quod vetitus loqui cum excommunicato, eſt etiam prohibitum litteras, vel nuntium illi mittere: Reſpondetur enim maximâ cōſiderari diſtinctiã inter mittentes litteras monialibus, & mittentes excommunicatis, quia cum monialibus inhihetur loquutio, cum excommunicatis vero participatio, quod verbum tanquam latius complectitur etiam litteras, aut nuntium mittentes, *Soci. in l. 1. n. 7. ubi Iaſ. n. 14. ff. de verbor. oblig. Quare debent Epilcopi expreſſis verbis excommunicare etiam mittentes ad moniales nuntium, vel epistolâs, & ſuo edicto prohibere ſceminis acceſſum ad monaſteria Monialium, non omnibus tamen, ſed tantum deferentibus litteras ex parte virorum, vel ambafſiatas continentes aliquid turpe, & inhoneſtum, aut quoquo modo hominis cuiuſlibet deſiderium explicatib. aut inſinuatib. explicite, vel implicite, internūtię perſæpe ſunt, atq; ad malū hortatrices.*

85 Poſthæc aduertendum opinor præſatam clauſuram, non modo conſeruandam eſſe in monaſteriis Monialium, ne quis tam mafculus, quam femina ingredi in ea audeat, verum etiam in monaſteriis ipſis virorum, non tamen, ut ita dicatur, prohibitus omnis cuiuſcunque ſexus intrare in illa, ſed mulieres dumtaxat, ut omnis radicibus euellatur occaſio violandi votum caſtitaſis, c. peruenit, 18. q. 2. Vnde Pius 7. in ſua Conſtit. incip. Regularium perſonarū, c. Greg. XIII. in altera exord. Vbi gratia, reuocatur & annullatur omnes licentiæ, facultates, & indulta, quibuſcūq; perſonis ſex femini

antea concessas intrandi virorum monasteria, vel domos, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumque Principum contemplationem, vel supplicationem concessas, & confirmatas fuerint, atque etiam iteratis vicibus renovatas, prout refert *Fr. Ioan. de la Cruz d. c. 5. dub. 1. concl. 1.* ubi etiam probat sub illis Constit. non comprehendi Imperatrices, Reginas, Infantes, & apicillas, quas secum deferunt.

86 Ex verbis cuiusdam declarationis *Pij V.* constat omnibus mulieribus licere ingredi cum aliis Catholicis personis claustra, & alia similia loca, preter officinas interiores monasteriorum Regularium ex causa processions ordinaria, scilicet, & solita, vel quando in eis Missa, & alia diuina officia celebrantur, & quando fidelium cadavera ibi sepeliuntur, atque etiam pro eis suffragia fiunt, quod insuper fas esse ait, quoties in Ecclesia Fratrum Minorum predicaretur, & pre multitudine intrare aliunde nequirent, quam per claustrum, vel alium locum eorundem Fratrum, dummodo directe ad Ecclesiam pergant, ita referunt *Campanil. d. capite 16. numero 36. Fr. Ioan. de la Cruz dict. dub. 1. conclus. 3.*

87 Illustrissimus Cardinalis Alexandrinus nomine aliorum Cardinalium Congr. rescriptis Prælati Ordinis Capuccinorum sub hac prohibitionem non comprehendi monasteria, seu loca eorum, quæ sunt in fieri, vel in quæ, dum fabricantur, ad hoc Conuentus ad ibi morandū non fuerit introductus, sed solum ibi aliqui habitauerint Fratres pro fabricæ potius seruitio, quā aliter, & proinde claustrum non esse talem, ut si mulieres intraret, pœnas propterea in supradictis Constitutionibus contentas incurrerent.

88 Item *Gregor. XIII.* ex sententia *Congreg. Concil. Trid.* querentibus Fratribus Minorum S. Francisci de Paula, an per supradictam Constitutionem *Pij V.* censeretur derogatum suæ regulæ, ut singulæ Domine de stirpe Regia procreatas, ac etiam omnes illius Ordinis fundatrices, quæ locorum eiusdem Ordinis septa communiora videre postulauerint, eadem honeste cum sua comitua intrare, ac deuote visitare tolerentur? fuit declaratum non censeretur derogatum quoad Regias, & fundatrices duxat, referunt *Sorb. in compend. priuileg. verbo ingredi monasteria, Campanil. d. c. 16. num. 37. in fine, Aloys. Ricc. in praxi fori ecclesiastici resolut. 544. nu. 8. in 2. edit.*

S Y M M A R I U M.

- 1 Religiosus, aut Religiosa solemniter professi nihil potest habere, quod in rigore vere sit proprium in particulari.
- 2 Doctores referuntur tractantes de materia *Conc. Trid. sess. 25. de Reg. c. 2.*
- 3 Regulares utriusque sexus non possunt tenere propria, sed omnia dare debent suis Superioribus, a quibus primo subueniendum est earum necessitatibus.
- 4 Regulari nullus Superior potest concedere facultatem retinendi aliquid ad usum irreuocabilem.
- 5 Monialibus quomodo liceat habere census, siue redditus annuos, aut quoduis peculium, ostenditur.

EPISCOPVS AN POSSIT dispensare cum Monialibus sibi subiectis ad retinendos annuos redditus, vel aliquos census pro suis particularibus necessitatibus.

ALLEGATIO CIII.

Religiosus, aut Religiosa solemniter professi nihil potest habere, quod in rigore vere sit proprium in particulari, ut probant *tex. in c. non dicatur, 12. q. 1. c. cum ad monasterium, §. dicitur de statu monach.*

2 Et strictius *Conc. Trid. sess. 25. de Reg. c. 2.* de cuius materia vide *Aloys. Ricc. in collect. dec. p. 3. collect. 519. Fr. Emman. q. Reg. tom. 2. q. 57. art. 2. & q. 47. art. 5. & tom. 3. q. 29. art. 8. 10. & 12. Francisc. Leo in thesaur. fori ecclesiast. p. 2. capit. 1. numero 41. Fr. Ioan. de la Cruz de statu relig. lib. 1. capite 3. Campanil. in diuers. iuris Canonici rubr. 12. capite 7. & cap. 16. à numero 71. Valer. Reginald. in praxi fori penit. lib. 18. num. 397. cum sequent. Fr. Ludovic. Miranda in tractat. de sacris Monialibus, q. 9. Arimend. in addit. ad recopil. legum Nauar. fol. 85. & seq. numer. 58. & 63. cum sequentibus.*

3 Per quæ iura censuit sacra Congregatio Regulares utriusque sexus non posse tenere propria, sed omnia dare debere suis Superioribus, à quibus primo subueniendum est necessitatibus earum, vel eorum, quibus munera destinata fuerunt, reliquum vero conferendum in usum monasterij, referunt *Nau. comm. de Reg. m. 18. & in tract. de reddit. eccl. q. 1. n. 84. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 12. c. 9. q. 2. prope fin. Francisc. Leo d. c. 1. n. 41.*

4 Unde nullum Superiorem posse concedere Monacho facultatem retinendi aliquid ad usum irreuocabilem tenent *Nau. consil. 47. nu. 2. sub tit. de Reg. in antiqu. & consil. 15. n. 2. sub tit. de monach. in nouis, plures quos refert, & sequitur Sanc. in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 7. c. 17. numer. 28. Aloys. Ricc. in praxi aurea resol. 194.*

5 Hinc non defuerunt qui tenuerint Moniales prædictas de licetia suorum Superiorum pro suis occurrentibus necessitatibus posse habere aliquos census, siue redditus annuos, cum per hoc non videantur ipsæ habere proprium, quia ex debita obedientia eos retinent, semper paratæ illos dimittere ad libitum Superiorum, ex quorum numero sunt *Ioan. Andr. Panorm. & Deci.* quos refert *Nauar. in repet. c. nullam, 18. q. 2. c. 3. à n. 25.* Verum in hac questione dicendum puto prædictas Moniales non licere habere census, siue redditus annuos, eo modo, quo aliquibus in partibus, ut dicitur, habentur ab eisdem, sed tamen cum debitis circumstantiis, ac moderationibus, non omnino videtur illicitum easdem habere quosdam redditus vitalitios, ex quibus possint viuere, ac succurrere, & providere suis particularibus necessitatibus, pro victu, & vestitu, & aliis quæ sibi à monasterijs non suppeditantur, & hoc casu eos habentes non peccare, nec *Conc. Trid.* contravenire, quod tantum locum habet in redditibus, ut propriis, & irreuocabilib. per Prælatos, & sine eorum licetia distrin-

Gg ij